

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO
ČRNOMELJ, Ul. Otona Župančiča 1, p. p. 294
Telefon (07) 30-61-390, 30-61-392
Telefax (07) 30-61-393
E-mail: info@zik-crnomelj.si
www.zik-crnomelj.si

PONUDIMO
ODRASLIM
KAKOVOSTNO
IZOBRAŽEVANJE

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO O KAKOVOSTI IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH NA ZAVODU ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO ČRNOMELJ

ZA ŠOLSKO LETO 2006/2007

Črnomelj, maj 2007

KAZALO

1	UVOD	4
1.1	PREDSTAVITEV ZAVODA ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO ČRNOMELJ	4
1.2	VIZIJA, POSLANSTVO, VREDNOTE	7
1.3	RAZLOGI ZA IZVAJANJE SAMOEVALVACIJE	8
2	IZBRANA PODROČJA, PODPODROČJA IN KAZALNIKI KAKOVOSTI IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH	9
2.1	IZBRANO PODROČJE KAKOVOSTI: IZOBRAŽEVALNI PROCES (2)	9
2.1.1	Kazalnik 1: Obseg ur organiziranega izobraževanja (2.1.5)	9
2.1.2	Kazalnik 2: Izbira oblik in metod dela (2.1.8)	9
2.2	IZBRANO PODROČJE KAKOVOSTI: UDELEŽENCI (3)	10
2.2.1	Kazalnik 3: Spremljanje, svetovanje in pomoč udeležencu (3. 1. 2)	10
2.2.2	Kazalnik 4: Spodbude za samostojno učenje (3. 1.4)	10
2.2.3	Kazalnik 5: Motivacija za učenje (3.1.3)	10
2.2.4	Kazalnik 6: Komuniciranje med udeleženci in učitelji (3.1.5)	11
2.2.5	Kazalnik 7: Zadovoljstvo udeležencev (3. 1. 8).....	11
2.3	IZBRANO PODROČJE KAKOVOSTI: UČITELJI	11
2.3.1	Kazalnik 8: Stalno strokovno spopolnjevanje za andragoško delo (4.4.1)	12
2.3.2	Kazalnik 9: Sodelovanje pri delu strokovnih aktivov (4.2.1)	12
2.3.3	Kazalnik 10: Sodelovanje pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle (4.2.4) .	12
2.3.4	Kazalnik 11: Motiviranost učiteljev za delo v izobraževanju odraslih (4.3.1)	13
2.3.5	Kazalnik 12: Zadovoljstvo učiteljev z delom v izobraževanju odraslih (4.3.2).....	13
3	UPORABLJENE METODE IN INSTRUMENTI V PROCESU SAMOEVALVACIJE	13
3.1	OSNOVNA RAZISKOVALNA METODA	13
3.2	PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH INSTRUMENTOV	14
3.3	POTEK ZBIRANJA PODATKOV	14
4	PREDSTAVITEV REZULTATOV SAMOEVALVACIJE KAKOVOSTI IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH	15
4.1	PRIKAZ UGOTOVITEV SEDANJEGA STANJA IZ ANALIZE DOKUMENTACIJE	15
4.1.1	Zapisniki razrednih ur	15
4.1.2	Zapisi osebnih razgovorov z udeleženci	16
4.1.3	Zapisniki sej andragoškega zbora	17
4.1.4	Zapisniki sej strokovnih aktivov	18
4.1.5	Zapisniki hospitacij – spremljanja in vrednotenja učnih enot.....	20
4.2	PRIKAZ UGOTOVITEV PRIDOBLENIH Z EMPIRIČNIM ZBIRANJEM PODATKOV	21
4.2.1	Analiza vprašalnikov za udeležence v programih za pridobitev izobrazbe	21
4.2.2	Analiza vprašalnikov za udeležence v programih splošnega izobraževanja.....	29
4.2.3	Analiza vprašalnikov za udeležence računalniškega tečaja v okviru UTŽO	29
4.2.2.2	Analiza vprašalnikov za udeležence programa UŽU – Izzivi podeželja	30
4.2.2.3	Analiza vprašalnikov za udeležence jezikovnih tečajev	32
4.2.4	Analiza vprašalnikov o zadovoljstvu učiteljev.....	34
5	SKUPNE UGOTOVITVE, SKLEPI, PREDLOGI	39
5.1	UGOTOVITVE.....	40
5.2	SKLEPI, PREDLOGI.....	44
6	ZAKLJUČEK.....	48
7	LITERATURA IN VIRI	49

POVZETEK

Ugotavljanje, spremljanje in izboljšanje kakovosti v organizaciji predstavlja povezovalni element vizije Zavoda za izobraževanja in kulturo Črnomelj, ker le kakovostno izobraževanje zagotavlja uporabnost znanj in zadovoljstvo vseh udeležениh v izobraževalnem procesu. V preteklih letih smo dali poudarek ugotavljanju zadovoljstva udeležencev izobraževanja odraslih. Upoštevali smo njihove predloge in uvedli izboljšave. Skrb za zadovoljstvo udeležencev ostaja stalni izziv.

V šolskem letu 2006/2007 smo posvečali veliko pozornosti delu učiteljev, ki predstavljajo enega najpomembnejših členov v izobraževalnem procesu. Prizadevali smo si izboljšati pogoje dela učiteljev, jim nuditi strokovno pomoč pri udejanjanju kakovostnega pedagoškega dela na področju izobraževanja odraslih in nenazadnje prispevati k zadovoljstvu učiteljev, saj je le zadovoljen učitelj zares dober učitelj.

Samoevalvacijo smo izpeljali v šolskem letu 2006/2007 po modelu POKI. Najprej smo izbrali področja presojanja kakovosti: izobraževalni proces, udeleženec in učitelj. Izbrana področja so: načrtovanje in izpeljava izobraževalnega procesa, udeleženec v izobraževalnem procesu, stalno izobraževanje učiteljev, razvojno-strokovno delo učiteljev in zadovoljstvo učiteljev. Izbrali smo naslednje kazalnike kakovosti: obseg ur organiziranega izobraževanja, izbira oblik in metod dela, spremljanje, svetovanje in pomoč udeležencu, spodbude za samostojno učenje, motivacija za učenje, komuniciranje med udeleženci in učitelji, zadovoljstvo udeležencev, stalno strokovno spopolnjevanje za andragoško delo, sodelovanje pri delu strokovnih aktivov, sodelovanje pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle, motiviranost učiteljev za delo v izobraževanju odraslih, zadovoljstvo učiteljev z delom v izobraževanju odraslih. Izbrali smo metode in pripravili instrumente za izvajanje samoevalvacije. Uporabili smo metodo opazovanja, metodo spraševanja in metodo analize pisnih virov.

Metodo opazovanja smo uporabili pri udeležencih in pri učiteljih. Pri udeležencih smo pregledali vse zapisnike razrednih ur in zapise osebnih razgovorov z udeleženci. Pri učiteljih smo pregledali zapisnike sej andragoškega zbora in srečanj strokovnih aktivov. Informacije smo dobili tudi na hospitacijah, ko smo strokovni delavci spremljali njihovo delo in jim dali sprotno osebno povratno informacijo na podlagi pogovora o izvedbi učne ure.

Metodo spraševanja smo uporabili pri udeležencih, ko smo jih spraševali s spletnimi vprašalniki o zadovoljstvu v programu. Opravili smo tudi vodeni razgovor z vodjo izobraževanja.

Od udeležencev smo zbirali podatke v času od februarja 2007 do maja 2007, tako v programih za pridobitev izobrazbe kot v programih splošnega izobraževanja. Anketirali smo 117 udeležencev in izvedli osebne pogovore z manj aktivnimi udeleženci. Od učiteljev smo zbirali

podatke na sejah andragoškega zbora, aktivih, hospitacijah skozi celotno šolsko leto 2006/2007 in anketirali 36 učiteljev.

Rezultate samoevalvacije smo prikazali v samoevalvacijskem poročilu za šolsko leto 2006/2007. Prikazali smo ugotovitve stanja iz analize dokumentacije in ugotovitve pridobljene z empiričnim zbiranjem podatkov. Na osnovi prikaza stanja so bile povzete ugotovitve, sklepi in predlogi izboljšav.

Ugotovitve sedanjega stanja v naši organizaciji so pokazale naslednje prednosti, ki jih kaže ohraniti oziroma krepiti:

- razvite imamo instrumente spremljanja dela učiteljev,
- učitelji in ZIK-ovi strokovni delavci smo dobri predavatelji, imamo primeren odnos do udeležencev in jih spodbujamo k sodelovanju in timskega delu,
- spodbujamo pridobivanje uporabnih znanj in praktično delo,
- predavanja potekajo v prijaznem in sproščenem vzdušju,
- odnos ZIK-ovih strokovnih delavcev do učiteljev, honorarnih sodelavcev, je spoštljiv, strokoven in prijazen,
- učitelje spodbujamo k strokovnemu izpopolnjevanju s področja izobraževanja odraslih,
- razvite imamo oblike komunikacije udeležencev z učitelji.

Ugotovitve sedanjega stanja v naši organizaciji so pokazale, da je potrebno uvajati izboljšave na naslednjih področjih:

- še več spodbud za samostojno učenje in uporabo SSU,
- še bolj uporabljati novejša oblika informiranja učiteljev in udeležencev (SMS, e-pošta, spletna stran),
- razvijati svetovanje učiteljev udeležencem glede učnih tehnik,
- omogočiti brezplačno izobraževanje honorarnim sodelavcem,
- poskrbeti za boljšo čistočo in prezračevanje skupnih prostorov in učilnic,
- nadaljevati s prizadevanji za nove prostore,
- udeležencem, ki želijo imeti dodatne ure za utrjevanje učne snovi, ponuditi učno pomoč v sodelovanju s predavateljem,
- še bolj pogosto predstaviti v javnosti delo ZIK-ovih udeležencev,
- vse učilnice opremiti z računalniki in projektorjem ter kupiti računalniških mize za računalniško učilnico,
- okrepiti delo strokovnih aktivov in spodbujati timsko delo učiteljev.

1 UVOD

Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj (ZIK) je bil vključen v nacionalni razvojni projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje – POKI v letih 2003 in 2004, ki ga je ob podpori Ministrstva za šolstvo in šport razvil Andragoški center Slovenije. Od leta 2006 je organizacija vključena v projekt Svetovalci za kakovost izobraževanja odraslih.

Samoevalvacijo izvedemo vsako šolsko leto in na podlagi rezultatov izdelamo samoevalvacijsko poročilo.

V šolskem letu 2006/2007 smo se ponovno odločili za samoevalvacijo svojega dela. Na podlagi pregleda dokumentacije in zbranih podatkov smo izdelali samoevalvacijsko poročilo, ki mu je sledil akcijski načrt izboljšav kakovosti.

V šolskem letu 2007/08 bomo uvajali izboljšave na področju motivacije udeležencev in intenzivno nadaljevali z izboljšavami na področju zadovoljstva udeležencev in učiteljev. V organizaciji smo zaposlene štiri osebe, ki tudi poučujemo v programih za pridobitev izobrazbe, sicer pa z ZIK-om sodeluje čez 100 učiteljev, honorarnih sodelavcev, ki predstavljajo enega najbolj vitalnih delov naše organizacije.

1.1 PREDSTAVITEV ZAVODA ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO ČRNOMELJ

Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj je ustanovila Občina Črnomelj. Namen ustanovitve ZIK Črnomelj je pospeševanje razvoja izobraževanja odraslih, kinematografske in kulturniške dejavnosti.

ZIK Črnomelj ima dve enoti, ZIK-enoto Ljudska univerza in ZIK-enoto Kulturni dom. Sedež zavoda je v stavbi Kulturnega doma Črnomelj, ki je kulturni spomenik državnega pomena in je v lasti Ministrstva za kulturo RS, na Ulici Otona Župančiča 1.

ZIK Črnomelj redno zaposluje 9 ljudi za nedoločen čas, 2 osebi za določen čas (projektna sodelavka in andragoška strokovna delavka) in 3 osebe za določen čas, ki so vključene v javna dela »Učna pomoč brezposelnim osebam« in »Središče za samostojno učenje« v letu 2007. Tri zaposlene so magistrice znanosti, tri zaposleni imajo univerzitetno izobrazbo, tri visokošolsko strokovno in dve višješolsko izobrazbo. Ostali trije zaposleni so tehnični delavci. Zaposleni in čez 100 honorarnih sodelavcev imajo potrebna znanja, sposobnosti, voljo in izkušnje za doseganje zastavljenih ciljev.

ZIK deluje na področju cele Bele krajine, to je treh belokranjskih občin, Črnomlja, Metlike in Semiča. Ukvarja se z razvojem novih izobraževalnih programov, svetovanjem odrasli

populaciji, posredovanjem kulturnih dogodkov in razvojem raznovrstne kulturniške ustvarjalnosti. Uporabniki storitev so ljudje vseh starosti, ki si želijo povečati izobrazbo, se učiti in družiti ter obiskovati različne kulturne prireditve.

ZIK odlikuje več kot petinštiridesetletna tradicija, ki kaže na stalnost in trdno vpetost v okolje, na drugi strani pa prilagodljivost, saj nenehno sprejema nove izzive. Razvija celovito ponudbo izobraževalnih programov, od osnovne šole za odrasle do srednješolskih programov. V OŠ za odrasle, programu Trgovec, Ekonomski tehnik in Predšolska vzgoja je v šolskem letu 2006/2007 168 udeležencev.

ZIK je akreditirana dislocirana enota Ekonomske fakultete Ljubljana (program Visoka poslovna šola – študij na daljavo), Pedagoške fakultete (Visoka strokovna šola – Predšolska vzgoja) in študijski center Višje strokovne šole za komercialiste Ljubljana. Slednja ima v v šolskem letu 2006/07 v svojih oddelkih 70 študentov.

Ob programih za pridobitev izobrazbe ZIK ponuja splošno izobraževalne programe za različne ciljne skupine, kot so Romi, starejši odrasli (Univerza za III. življenjsko obdobje) in udeleženci s posebnimi potrebami. Za ciljno skupino Romov in brezposelnih oseb tesno sodeluje z Zavodom RS za zaposlovanje (Območna služba Novo mesto, Urada za delo Črnomelj in Metlika), Centroma za socialno delo Črnomelj in Metlika in romskimi društvi. Za ciljni skupini starejših odraslih in oseb s posebnimi potrebami sodeluje z Domoma starejših občanov Črnomelj in Metlika, Zdravstvenim domom Črnomelj, Društvi upokojencev Črnomelj, Metlika in Semič, Varstveno delovnim centrom Črnomelj, Društvom Sožitje in različnimi športnimi društvi v Beli krajini. V teh programih je 240 udeležencev (Romov, članov Univerze za III. življenjsko obdobje in oseb s posebnimi potrebami).

Pomemben del izobraževalne ponudbe predstavlja jezikovno izobraževanje za odrasle (ZIK je pooblaščen izpitni center Centra za slovenščino kot drugi/tuj jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani in Državnega izpitnega centra), kjer izvaja tečaje tujih jezikov (predvsem nemščine in angleščine) za večja podjetja v Beli krajini (Danfoss Črnomelj, Iskra Semič, Kolpa Metlika, Begrad Novo mesto, Obrtni zbornici Črnomelj in Metlika, in drugi). V jezikovnih programih je vključenih 130 udeležencev.

ZIK izvaja računalniško izobraževanje (Word, Excell, Power Point, elektronska pošta in Internet). Na podlagi pogodbe s Šolskim centrom iz Novega mesta so se v Črnomlju izvajali izpiti za pridobitev evropskega računalniškega spričevala (ECDL). V šolskem letu 2006/2007 se je računalniškega izobraževanja za odrasle udeležilo 76 zaposlenih in brezposelnih oseb.

Od leta 1999 ZIK izvaja program »Učna pomoč brezposelnim osebam« in ponuja udeležencem možnost brezplačne uporabe »Središča za samostojno učenje«. V teh programih (infrastrukturne dejavnosti) je bilo vključenih 940 oseb. ZIK razvija svoje lastne programe, kot so »Izkušnje na poti uspeha – INPU« (motivacijska delavnica namenjena brezposelnim

osebam, starejšim od 40 let) in ostale motivacijske delavnice. V letu 2006/07 je ZIK izvajal priprave na preverjanje znanj in spretnosti za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije Socialni oskrbovalec na domu (9 oseb).

V letu 2006 je imel ZIK naslednje vire financiranja:

- skoraj 40 % sredstev pridobi na podlagi javnih razpisov različnih ministrstev (Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za zdravje, Zavod RS za zaposlovanje),
- 20 % sredstev predstavljajo individualna plačila udeležencev,
- 15 % sredstev je pridobljenih iz evropskih virov,
- dobrih 5 % sofinancira dejavnost izobraževanja odraslih Občina Črnomelj,
- slabih 5 % od podjetij (delodajalcev),
- 15 % ostalo.

1.2 VIZIJA, POSLANSTVO, VREDNOTE

Vizija

ZIK Črnomelj utrjuje položaj osrednje belokranjske ustanove za izobraževanje odraslih, ki nudi svetovanje in celovito ponudbo izobraževalnih in kulturnih programov.

Vključujemo se v evropske projekte, ki spodbujajo razvoj človeških virov in odpravljajo izobrazbeni primanjkljaj v našem okolju. Ustvarjamo takšno organizacijsko klimo, ki spodbuja zaposlene za razvoj socialnih programov in enakih možnosti za učenje. Velik poudarek dajemo sodelovanju in povezovanju z vsemi partnerji.

Prizadevamo si za večjo kakovost na vseh področjih našega delovanja.

Poslanstvo

Poslanstvo ZIK je vseživljenjsko učenje za vse in vsakogar, ki se rad uči in spreminja. Ustvarjamo vzpodbudno okolje za učenje, razvoj kulturnih programov in projektov ter razvoj lastne gledališke ustvarjalnosti. Smo osrednji kinematograf, ki vodi filmski program za vsa kina v Beli krajini.

Vrednote

- Pripadnost organizaciji
- Strokovnost
- Odprtost do okolja
- Povezovanje s partnerji
- Strpnost do drugačnosti

1.3 RAZLOGI ZA IZVAJANJE SAMOEVALVACIJE

Ugotavljanje, spremljanje in izboljšanje kakovosti v organizaciji predstavlja povezovalni element vizije Zavoda za izobraževanja in kulturo Črnomelj, ker le kakovostno izobraževanje zagotavlja uporabnost znanj in zadovoljstvo vseh udeležениh v izobraževalnem procesu. V preteklih letih smo dali poudarek ugotavljanju zadovoljstva udeležencev izobraževanja odraslih. Upoštevali smo njihove predloge in uvedli izboljšave. Skrb za zadovoljstvo udeležencev ostaja stalni izziv.

V šolskem letu 2006/2007 smo posvečali veliko pozornosti delu učiteljev, ki predstavljajo enega najpomembnejših členov v izobraževalnem procesu. Prizadevali smo si izboljšati pogoje dela učiteljev, jim nuditi strokovno pomoč pri udejanjanju kakovostnega pedagoškega dela na področju izobraževanja odraslih in nenazadnje prispevati k zadovoljstvu učiteljev, saj je le zadovoljen učitelj zares dober učitelj.

ZIK se je prijavil na javni razpis Ministrstva za šolstvo in šport za sofinanciranje svetovalca za kakovost za leto 2007 in pridobil finančna sredstva za obdobje od januarja do avgusta 2007, za 32 urno mesečno delo na področju kakovosti.

V letu 2007 je ZIK Črnomelj dobil priznanje Andragoškega centra Slovenije za izjemno prizadevanje pri razvijanju kakovosti izobraževanja odraslih.

V šolskem letu 2006/07 deluje skupina za kakovost v naslednji sestavi:

1.	IRENA BOHTE	VODJA SKUPINE
2.	NADA ŽAGAR	ČLANICA SKUPINE
3.	ZDENKA LUNAR	ČLANICA SKUPINE
4.	NADA BABIČ IVANIŠ	ČLANICA SKUPINE
5.	MOJCA STARAŠINIČ	ČLANICA SKUPINE

2 IZBRANA PODROČJA, PODPODROČJA IN KAZALNIKI KAKOVOSTI IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Na izbranih področjih kakovosti smo izbrali podpodročja, izbrali kazalnike kakovosti, določili standard za posamezni kazalnik in postavili evalvacijska vprašanja.

2.1 IZBRANO PODROČJE KAKOVOSTI: IZOBRAŽEVALNI PROCES (2)

Na področju izobraževalni proces smo izbrali podpodročje načrtovanje in izpeljava izobraževalnega procesa (2.1).

2.1.1 Kazalnik 1: Obseg ur organiziranega izobraževanja (2.1.5)

Standard kakovosti:

Obseg ur organiziranega izobraževanja prilagajamo predznanju in izkušnjam udeležencev.

Evalvacijska vprašanja:

1. Ali obseg ur organiziranega izobraževanja ustreza za doseganje ciljev izobraževalnega programa?
2. Kako prilagajamo obseg organiziranega izobraževanja predznanju in izkušnjam udeležencev?
3. Ali učitelji sodelujejo pri določanju obsega ur za posamezen predmet?

2.1.2 Kazalnik 2: Izbira oblik in metod dela (2.1.8)

Standard kakovosti:

Učitelji uporabljajo različne metode dela, pri tem upoštevajo značilnosti odraslih udeležencev in jim pomagajo pri samostojnem učenju.

Evalvacijska vprašanja:

1. Kakšne učne metode uporabljajo udeleženci izobraževanja?
2. Kako učitelji pomagajo udeležencem pri samostojnem učenju?
3. Ali metode, ki jih učitelji uporabljajo spodbujajo udeležence k sodelovanju?

2.2 IZBRANO PODROČJE KAKOVOSTI: UDELEŽENCI (3)

Na področju udeleženci smo izbrali podpodročje udeleženec v izobraževalnem procesu (3.1)

2.2.1 Kazalnik 3: Spremljanje, svetovanje in pomoč udeležencu (3. 1. 2)

Standard kakovosti:

Udeležencem nudimo sprotno spremljanje napredka, svetovanje in učno pomoč v izobraževalnem procesu.

Evalvacijska vprašanja:

1. Katere oblike svetovanja in pomoči imamo razvite?
4. Koliko udeleženci uporabljajo ponujene oblike svetovanja in pomoči?
5. Ali so razvite oblike svetovanja in pomoči ustrezne?
6. Ali udeleženci potrebujejo dodatne oblike pomoči in svetovanja in katere?

2.2.2 Kazalnik 4: Spodbude za samostojno učenje (3. 1.4)

Standard kakovosti:

Udeležencem ponujamo možnosti samostojnega učenja in jim zagotavljamo ustrezne pogoje zanj.

Evalvacijska vprašanja:

1. Katere načine samostojnega učenja udeleženci uporabljajo in ali jih imamo razvite?
2. V kolikšni meri so udeleženci zadovoljni z delovanjem SSU?

2.2.3 Kazalnik 5: Motivacija za učenje (3.1.3)

Standard kakovosti:

Udeležence izobraževanja motiviramo za učenje ob začetku vključitve v izobraževanje in med izobraževanjem.

Evalvacijska vprašanja:

1. Ali imamo razvite mehanizme motivacije za vključevanje odraslih v izobraževanje?
2. Katere oblike motivacije imamo razvite?
3. Kdo se ukvarja z motivacijo udeležencev in ali je za to usposobljen?
4. Kaj vpliva na učni uspeh udeležencev?

2.2.4 Kazalnik 6: Komuniciranje med udeleženci in učitelji (3.1.5)

Standard kakovosti:

Razvite imamo različne komunikacijske poti z namenom zagotavljanja možnosti za učinkovito sporazumevanje med udeleženci in učitelji.

Evalvacijska vprašanja:

1. Kakšne oblike komunikacije z učitelji so udeležencem na voljo?
2. Ali so zdajšnji načini komunikacije ustrezni?
3. Ali učitelji spodbujajo aktivno vključevanje udeležencev v izobraževalni proces?

2.2.5 Kazalnik 7: Zadovoljstvo udeležencev (3. 1. 8)

Standard kakovosti:

Udeleženci izobraževanja so zadovoljni s storitvami v naši izobraževalni organizaciji. Zadovoljni so z pridobljenim znanjem in njegovo uporabnostjo.

Evalvacijska vprašanja:

1. V kolikšni meri so udeleženci zadovoljni z delom referata ZIK?
2. V kolikšni meri so udeleženci zadovoljni s storitvami v naši izobraževalni organizaciji?
3. V kolikšni meri so udeleženci zadovoljni z uporabnostjo pridobljenega znanja?
4. V kolikšni meri so udeleženci zadovoljni z delom učiteljev?
5. Kako udeleženci ocenjujejo ustreznost naših prostorov in opreme?

2.3 IZBRANO PODROČJE KAKOVOSTI: UČITELJI

Na področju učitelji smo izbrali podpodročja: stalno izobraževanje, razvojno - svetovalno delo, zadovoljstvo učiteljev. Izbrali smo kazalnike kakovosti, določili standard za posamezni kazalnik in evalvacijska vprašanja.

Na podlagi izbranega kazalnika smo določili standarde kakovosti, ki jih želimo dosegati in ohranjati. Da bi ugotovili, v kolikšni meri ta standard že dosegamo, smo se odločili, da se bomo v postopku samoevalvacije osredotočili na evalvacijska vprašanja.

2.3.1 Kazalnik 8: Stalno strokovno spopolnjevanje za andragoško delo (4.4.1)

Standard kakovosti:

V izobraževalni organizaciji spodbujamo učitelje k strokovnemu spopolnjevanju in jim ponujamo različne možnosti učenja.

Evalvacijska vprašanja:

1. Kakšne instrumente imamo razvite v izobraževalni organizaciji za ugotavljanje potreb po andragoškem izpopolnjevanju učiteljev?
2. V katerih oblikah spopolnjevanja naši učitelji pridobivajo svoja znanja?
3. Katera dodatna znanja potrebujejo naši učitelji in ali jim nudimo te možnosti izobraževanja?

2.3.2 Kazalnik 9: Sodelovanje pri delu strokovnih aktivov (4.2.1)

Standard kakovosti:

V izobraževalni organizaciji delujejo strokovni aktivni, kjer učitelji medsebojno sodelujejo.

Evalvacijska vprašanja:

1. Koliko učitelji sodelujejo pri delu strokovnih aktivov?
2. Katera so najpogostejša področja dela strokovnih aktivov?
3. Ali na strokovnih aktivih obravnavamo problematiko, ki jo zaznavajo učitelji?

2.3.3 Kazalnik 10: Sodelovanje pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle (4.2.4)

Standard kakovosti:

Učitelji sodelujejo pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle.

Evalvacijska vprašanja:

1. Ali so učitelji pripravljeni sodelovati pri razvoju in pripravi učnih gradiv?
2. Ali imajo učitelji ustrezne pogoje za takšno dejavnost?

2.3.4 Kazalnik 11: Motiviranost učiteljev za delo v izobraževanju odraslih (4.3.1)

Standard kakovosti:

Učitelje motiviramo za delo v izobraževanju odraslih in spodbujamo k individualnemu delu z udeleženci.

Evalvacijska vprašanja:

1. V kolikšni meri so naši učitelji motivirani za delo v izobraževanju odraslih?
2. Kako spodbujamo učitelje k individualnemu delu z udeleženci?
3. Kaj učitelje najbolj spodbuja k sodelovanju z organizacijo?

2.3.5 Kazalnik 12: Zadovoljstvo učiteljev z delom v izobraževanju odraslih (4.3.2)

Standard kakovosti:

Učitelji so zadovoljni s pogoji dela in z odnosi z zaposlenimi.

Evalvacijska vprašanja:

1. Ali imamo razvite načine za pridobivanje informacij o zadovoljstvu učiteljev?
2. V kolikšni meri so učitelji zadovoljni s pogoji dela v naši izobraževalni organizaciji?
3. V kolikšni meri so učitelji zadovoljni z odnosi z zaposlenimi?
4. Na kakšen način imajo učitelji možnost vplivanja na spremembe ter izboljšave posameznih segmentov izobraževalnega procesa?

3 UPORABLJENE METODE IN INSTRUMENTI V PROCESU SAMOEVALVACIJE

3.1 OSNOVNA RAZISKOVALNA METODA

Za potrebe izdelave samoevalvacijskega poročila smo uporabili metodo opazovanja, metodo spraševanja in metodo analize pisnih virov. Metodo opazovanja smo uporabili pri učiteljih, in sicer na sejah andragoškega zbora, srečanjih strokovnih aktivov in v neformalnih pogovorih. Od učiteljev smo dobili informacije tudi na hospitacijah, ko smo strokovni delavci spremljali njihovo delo in jim dali sprotno osebno povratno informacijo na podlagi pogovora o izvedbi učne ure.

Metodo spraševanja smo uporabili pri udeležencih, ko smo jih spraševali z vprašalniki o zadovoljstvu na ravni izobraževalnega programa. To metodo smo uporabili tudi pri učiteljih, ko smo jih spraševali o zadovoljstvu z delom v izobraževanju odraslih in motivaciji za to delo.

Z metodo analize pisnih virov smo pregledali vse zapisnike andragoškega zbora, strokovnih aktivov, hospitacij, zapisnikov razrednih ur in beležk o osebnih pogovorih z udeleženci.

3.2 PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH INSTRUMENTOV

Za potrebe izdelave samoevalvacijskega poročila smo uporabili štiri (4) spletne vprašalnike za udeležence (v programih za pridobitev izobrazbe, jezikovnem izobraževanju, računalniškem izobraževanju, programu UŽU), en (1) vprašalnik za učitelje.

3.3 POTEK ZBIRANJA PODATKOV

Od udeležencev smo zbirali podatke v času od februarja 2007 do maja 2007, in sicer v programih za pridobitev izobrazbe (Trgovec, Ekonomski tehnik, Predšolska vzgoja), v jezikovnem izobraževanju (angleščina, nemščina, italijanščina), v programu UTŽO (Uporabna računalniška znanja) in v programu UŽU (Izzivi podeželja). Skupaj smo anketirali 117 udeležencev in 36 učiteljev.

Od učiteljev smo zbirali podatke tudi na sejah Andragoškega zbora ZIK in na sejah strokovnih aktivov: ekonomija, naravoslovje, računalništvo, matematika, predšolska vzgoja in osnovna šola za odrasle.

Kakovost dela učiteljev so spremljale strokovne delavke ZIK-a na šestih (6) hospitacijah (spremljanje in vrednotenje učne enote), katerim so sledili razgovori z učitelji:

Program Osnovna šola za odrasle, predmet računalništvo 9. razred, učiteljica Karmen Golobič – 26. 4. 2007

Program Osnovna šola za odrasle, predmet naravoslovje 7. razred, učiteljica Zdenka Vrtin – 5. 2. 2007

Program Ekonomski tehnik (PTI), predmet poslovna informatika 1. letnik, učitelj Miran – 31.1. 2007

Program Trgovec/Ekonomski tehnik, predmet matematika 2. letnik, učiteljica Janja Jakljič – 26. 10. 2006

Program Trgovec, predmet slovenski jezik 2. letnik, učiteljica Darinka Bezenšek – 6. 11. 2006

Program Ekonomski tehnik, predmet nemščina 4. letnik, učiteljica Mija Penca Vehovec – 18. 12. 2006

4 PREDSTAVITEV REZULTATOV SAMOEVALVACIJE KAKOVOSTI IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

4.1 PRIKAZ UGOTOVITEV SEDANJEGA STANJA IZ ANALIZE DOKUMENTACIJE

4.1.1 Zapisniki razrednih ur

V programu osnovne šole za odrasle sta bili dve razredni uri (25. januarja 2007 in 6. aprila 2007). Prva je bila v oddelku 6-7. razred v Črnomlju, kjer je bila točka dnevnega reda, ki se je nanašala na spodbujanje udeležencev, da obiskujejo predavanja in redno opravljajo obveznosti. Ponovno jim je bil predstavljen pomen izobrazbe in strokovna pomoč pri premagovanju učnih in ostalih ovir.

Druga razredna ura je bila namenjena zaključnemu letniku devetletke v Črnomlju, ki se pripravlja na nacionalno preverjanje znanja (NPZ). Udeleženci so dobili natančne informacije o NPZ, ponovno jih je razredničarka spodbudila, da koristijo učno pomoč in uporabljajo središče za samostojno učenje.

V programu trgovec sta bili dve razredni uri (20. novembra 2006 in 23. marca 2007). Poudarek prve razredne ure je bil na informiranju, svetovanju in nudenju učne pomoči. Razredničarka je udeležence informirala o možnostih vplivanja na potek izobraževalnega procesa s predlogi, pripombami, ki jih lahko posredujejo ustno na razredni uri, v referatu ZIK oz. na osebnih razgovorih ali pisno (knjiga pritožb in pohval, škatla). Drugo srečanje je bilo organizirano na podlagi anonimne pritožbe udeležencev na delo učitelja računalništva. Direktorica je sklicala skupno srečanje, kjer so bili udeleženi še predavatelj, vodja izobraževanja in udeleženci. Namen srečanja je bil, da se odnosi izboljšajo, poišče vzroke slabega znanja in da se najde skupna ustrezna rešitev. Udeleženci so izpostavili problem, da je pri predmetu premalo ur glede na njihovo predznanje. Predavanja so jim potekala prehitro, snov niso uspeli sproti osvojiti. Nekateri udeleženci se pred vključitvijo v izobraževanje še niso srečali z računalništvom, zato počasneje in težje napredujejo. To je bil tudi razlog za njihovo neuspešnost na izpitu. Sprejet je bil sklep, da se neuspešnim udeležencem omogoči dodatno srečanje s predavateljem, kjer bodo obnovili težjo snov in organizira učna pomoč.

V programu ekonomski tehnik- zaključni letnik sta bili dve razredni uri (13. novembra 2006 in 5. februarja 2007). Poudarek prve razredne ure je bil na ponovnem seznanjanju o možnostih informiranja (osebno v referatu, osebni razgovor z vodjo izobraževanja, oglasna deska, spletna stran ZIK-a, na razrednih urah) in spodbujanju za uporabo središča za samostojno učenje (SSU). Udeleženci lahko uporabijo v SSU-ju gradiva za posamezne predmete in dobijo strokovno pomoč. Vodja izobraževanja je predstavila rezultate analize o

uspehu na poklicni maturi in opozorila na pomembnost udeležbe na dodatnih pripravah za poklicno maturo in uporabi gradiva za pripravo na poklicno maturo, ki je v SSU-ju.

Na drugi razredni uri je vodja izobraževanja udeležence seznanila s potekom spletnega anketiranja udeležencev o zadovoljstvu s storitvijo ZIK. Ponovno jih je spodbudila, da izrazijo svoje mnenje, predloge in pripombe v osebnih pogovorih, na razrednih in govornih urah ter z zapisi v knjigi pritožb in pohval. Ponovno jih je spodbudila za koriščenje učne pomoči in uporabo središča za samostojno učenje. Informirala jih je o možnostih nadaljnega izobraževanja. Na to temo je bilo v mesecu februarju 2007 organizirano posebno srečanje.

V programu ekonomski tehnik – nov oddelek sta bili dve razredni uri (11. december 2006 in 5. februarja 2007). Vodja izobraževanja je udeležence informirala o delu svetovalke za kakovost, aktivnostih za razvoj kakovosti v šolskem letu 2006/07 in sprejeti izjavi o kakovosti. Udeležence je seznanila s potekom spletnega anketiranja udeležencev o zadovoljstvu s storitvijo ZIK. Ponovno jih je spodbudila, da izrazijo svoje mnenje, predloge in pripombe v osebnih pogovorih, na razrednih in govornih urah ter z zapisi v knjigi pritožb in pohval. Predstavila je delovanje SSU, gradivo, ki je dostopno udeležencem in jih spodbudila k uporabi učne pomoči. Na drugi razredni uri so udeleženci podali predlog spremembe urnika, ki bi jim omogočala prisotnost na predavanjih za predmet višjega letnika. Vodja izobraževanja je predlog upoštevala in uredila spremembo urnika.

V programu predšolska vzgoja sta bili dve razredni uri (13. novembra 2006 in 12. marca 2007). Prva razredna ura je bila namenjena informiranju udeležencev o praktičnem izobraževanju in izvajanju letnega delovnega načrta. Razredničarka je udeležence seznanila s anketiranjem, ki poteka po zaključku posameznega predmeta. Udeležence je spodbudila, da izrazijo svoje mnenje, predloge in pripombe v osebnih pogovorih, na razrednih in govornih urah ter z zapisi v knjigi pritožb in pohval.

Druga razredna ura je bila namenjena informacijam o načrtu predavanj in izpitnih rokih. Spodbudila jih je k rednemu obiskovanju predavanj, ker to prispeva k boljšemu učnemu uspehu udeležencev. Posebna točka dnevnega reda je bila namenjena kakovosti izobraževalnega procesa. Razredničarka je razložila udeležencem pomen spletnega anketiranja o zadovoljstvu s storitvijo ZIK. Udeleženci so dobili gesla za izpolnjevanje vprašalnika.

4.1.2 Zapisi osebnih razgovorov z udeleženci

Vodja izobraževanja je v šolskem letu 2006/2007 vabila na razgovor 35 udeležencev izobraževanja odraslih, od tega jih je na razgovor prišlo: 4 v programu trgovec, v programu predšolska vzgoja 3 in 7 v programu ekonomski tehnik. Ostali udeleženci se kljub pisnemu vabilu na osebni pogovor niso udeležili razgovora ali so se opravičili.

Vabljeni so bili predvsem manj aktivni udeleženci in učno manj uspešni udeleženci. Pri prvih je želela ugotoviti razloge, zakaj se ne udeležujejo predavanj niti ne opravljajo izpitov in ostalih obveznosti, pri slednjih pa je želela svetovati glede učne pomoči. Neaktivnost se je najprej ugotovila pri udeležencih, ki imajo sicer status brezposelne osebe in jim šolnino plačuje Zavod za zaposlovanje. Njihova obveznost na podlagi podpisane pogodbe z zavodom je, da redno obiskujejo predavanja, njihova prisotnost se tudi pisno beleži. Ti udeleženci imajo na podlagi svojega statusa možnost koristiti brezplačno učno pomoč, o čemer jih je vodja izobraževanja ponovno informirala in jim svetovala glede dogovorov z mentoricami učne pomoči. Vsakemu udeležencu je ponudila pomoč pri izdelavi osebnega izobraževalnega načrta.

Kot najpogostejše ovire pri učenju in obiskovanju predavanj so se izkazale službene obveznosti vključno z delom preko študentskega servisa, nadalje bolezen in družinske obveznosti, nenazadnje tudi nemotiviranost za učenje. Vodja izobraževanja je svetovala udeležencem, kako lahko premagujejo ovire pri učenju. Svetovala jim je pri izdelavi osebnega izobraževalnega načrta, izbiri predavanj in načrtovanju izpitnih rokov. Svetovala jim je, da lahko uporabijo učno pomoč pri predmetih, kjer imajo učne težave. Svetovala in informirala jim je glede gradiv, ki jih potrebujejo za bolj učinkovito učenje, in pomagala pri navezovanju stikov s sošolci, ki želijo pomagati pri učenju.

Vodja osnovne šole je povabila na osebni razgovor 18 udeležencev osnovne šole za odrasle, na razgovor jih je prišlo le 5. Razlog za povabilo je bila nizka motivacija za učenje in osip na predavanjih. Vodja osnovne šole za odrasle je udeležence spodbudila k rednemu obiskovanju predavanj, naredila z njimi osebni izobraževalni načrt in jim svetovala glede učne pomoči.

Strokovne delavke ZIK-a in zaposlena delavka v javnem delu so nudile pripadnikom romske skupnosti v črnomaljski občini različne vrste svetovanja v obsegu 315 ur, kar je razvidno iz knjige svetovanja, zapisov in strokovnega dela za Rome v šolskem letu 2006/07. Svetovanje se je nanašalo na pomoč pri komunikaciji z institucijami in mediji, prijavah romskih društev na javne razpise, pomoč pri izvedbi dogodkov, pripravi poročil o izvedenih projektih, pripravi strokovnega gradiva za različne institucije, pripravi okrogle mize, svetovanje pri učnih pomoči, zaposlovanju, izobraževanju in pomoč romskemu koordinatorju pri njegovem delu.

4.1.3 Zapisniki sej andragoškega zbora

V šolskem letu 2006/2007 sta bili dve seji Andragoškega zbora ZIK Črnomelj (28. 9. 2006 in 28. 2. 2007). Člani andragoškega zbora so se na prvem srečanju seznanili z načrti za izvajanje aktivnosti iz akcijskega načrta izboljšav kakovosti, ki je vključen v Letni delovni načrt 2006/2007. Prikazali smo jim rezultate analize poklicne mature in predloge za izboljšanje učnih uspehov na zunanjem preverjanju znanja. Člani AZ so v delovnih skupinah podali predloge za izboljšanje kakovosti izobraževalnega procesa (delati na motivaciji udeležencev, organizirati delavnice za samostojno učenje jezika, delavnice za predavatelje, navajanje na

timsko delo, povezovanje z okoljem, srečanje s predavateljem po pisnem izpitu). Učitelji so se dogovorili, da spodbujajo udeležence za samostojno učenje in jim svetujejo v času izobraževanja (obisk SSU). Delo na motivaciji udeležencev je skupna naloga učiteljev in organizatorjev. Člani AZ so se lahko prijavili na tečaj računalništva (excel) in telovadbo za zdravje.

V mesecu novembru 2006 je bila organizirana delavnica Uporabni pravopis, kjer so člani AZ pridobili konkretna znanja s tega področja, ki ga prenašajo tudi na udeležence in jih spodbujajo k pravilni rabi slovenskega jezika.

Drugo srečanje članov je bilo namenjeno izobraževanju odraslih in kakovosti izobraževanja. Članom je bila predstavljena Razvojna analiza za obdobje 1994-2005, projekt CVŽU, ki omogoča razširjeno svetovanje in informiranje ter samostojno učenje. Člani AZ so dobili prijavnice za vključitev v brezplačno samostojno spletno učenje računalništva in jezikov. Naloga učiteljev je, da k vključitvi v takšno obliko spodbujajo tudi udeležence izobraževanja odraslih. Predstavljen je bil tudi načrt aktivnosti na področju razvoja kakovosti za leto 2007. Načrt vključuje naslednje aktivnosti: ovrednotenje učinkov dela svetovalke za kakovost, spletno anketiranje udeležencev izobraževanja, promocijo in vrednotenje izjave o kakovosti, analizo vzrokov osipa v programih za pridobitev izobrazbe, razširitev razvojne analize od leta 1988 dalje, usposabljanje učiteljev za izdelavo in uporabo spletnih vprašalnikov in spletno anketiranje učiteljev. Člani AZ so se prijavili na delavnico Priprava spletnih vprašalnikov za ugotavljanje zadovoljstva udeležencev, ki je bila izpeljana 24.4.2007.

Učitelji se strinjajo, da se njihovo delo spremlja z namenom izboljšanja kakovosti dela. Delo učiteljev ocenjujejo udeleženci (anketni vprašalniki, predlogi in mnenja udeležencev na razrednih urah, pisne pritožbe in pohvale). Delo učiteljev spremlja vodstvo ZIK-a s hospitacijami in učitelj(ica) sam(a).

ZIK spodbuja učitelje k izobraževanju, konkretno jim nudi brezplačno usposabljanje s področja računalništva, vabi jih na predavanja in predstavitve in jih usposablja za uporabo spletne zbirke vprašanj za ugotavljanje zadovoljstva. Primerna bi bila delavnica, ki bi nudila učiteljem praktična znanja iz motivacije udeležencev za izobraževanje (še posebej morajo učitelji obvladati večino motivacije romskih udeležencev, ki se večinoma izobražujejo zaradi zunanje motivacije).

4.1.4 Zapisniki sej strokovnih aktivov

Strokovni aktiv ekonomija (15. 11. 2006 in 28. 3. 2007) Na prvi seji aktiva je bil poudarek na pripravi izpeljave učnega podjetja in projektne delo ter izdelavi projektne naloge za poklicno maturo. Na srečanju so bili podani predlogi glede popestritve in razdelitve dela, ker je v skupini večje število udeležencev. Podan je bil predlog, da se v projektno delo vključi računalničarja, ker je veliko dela in izboljšav potrebnih ravno na tem področju (obdelava

podatkov, predstavitev dela, spletne informacije). Pri projektih nalogah je bil podan predlog, da mentorji za posamezno nalogo izdelajo pisno poročilo za posamezno nalogo, ki bo vključevalo kriterije ocenjevanja. Svetovalka za kakovost je člane seznanila z delom na področju kakovosti (izdelava spletnih vprašalnikov, nova spletna stran, uspešnost na poklicni maturi). Na drugi seji aktiva je bila podana informacija o spremembah pri izpeljavi 2. predmeta poklicne mature. Sprejeti so bili kriteriji ocenjevanja za 2. in 4. predmet. Podana je bila tudi informacija o poteku projektne dela. Izpostavljen je bil problem, da imajo udeleženci premalo računalniškega znanja, zato so izdelki slabše kakovosti in potrebno je veliko pomoči mentorjev. Delo je bilo tudi težavno zaradi velikosti skupine. O pomanjkanju računalniškega znanja je potrebno spregovoriti na aktivu računalničarjev, vsekakor pa mora organizator izobraževanja poskrbeti, da si bodo predmeti iz tega področja sledili sistematično in omogočali nadgradnjo znanj. Člani niso imeli predlogov glede tem, ki bi jih še obravnavali na aktivih, novosti sproti uvajajo v svoje delo.

Strokovni aktiv naravoslovje (21. 11. 2006) Na srečanju strokovnega aktiva za naravoslovje je bil poudarek na pripravi projektne naloge za poklicno maturo. Podani so bili tudi predlogi izboljšav, da vsak učitelj pred prvim srečanjem z udeleženci dobi seznam udeležencev, podani pa so bili tudi predlogi za nakup učnih pripomočkov: LCD projektor, video in avdio posnetki, modeli za poučevanje, ponovno organizirati vaje za kemijo. Podan je bil tudi predlog, da mentor ustno obrazloži oceno udeležencu po končani poklicni maturi.

Strokovni aktiv osnovna šola za odrasle (6. 6. 2007) Na srečanju aktiva osnovne šole za odrasle – oddelek opismenjevanje so člani obravnavali poročilo o delu v oddelkih opismenjevanja, pogovarjali so se o motivaciji udeležencev in podali predlog izboljšav. Predlagali so, da se za te oddelke prilagodi učni načrt in gradivo, ki ga uporabljajo pri pouku.

Strokovni aktiv računalništvo (28.3.2007) Na tem strokovnem aktivu je bila posebna točka dnevnega reda praktični pouk in uporabnost znanj. Izpostavljen je bil problem, da udeleženci nimajo dovolj računalniškega znanja, ko se vključijo v praktični pouk v zadnjem letniku ekonomskega tehnika. Predlagali so, da organizatorja izobraževanja načrtujejo predavanja tako, da si letniki sledijo. Potrebno je spodbujati udeležence k samostojnemu delu. Podali so tudi predloge izboljšav v računalniški učilnici (reden pregled računalnikov, antivirusni program, namestitve programa za oblikovanje spletnih strani).

Strokovni aktiv matematika (28.9.2006 in 29.3. 2007) V šolskem letu 2006/07 sta bila dva aktiva za področje matematike. Na prvem srečanju je bila posebna točka dnevnega reda kakovost izobraževalnega dela. Svetovalka za kakovost je člane aktiva seznanila z rezultati poklicne mature od leta 2002 do 2005. Pri predmetu matematika je povprečna ocena nižja kot je na državni ravni. Sprejet je bil dogovor, da se udeležence spodbudi k redni uporabi gradiv za poklicno maturo, ki so v SSU, k rednemu obiskovanju predavanj, priprav na poklicno maturo in pristopu k predpreizkusu poklicne mature. Na drugem srečanju so se člani

strokovnega aktiva uskladili glede kriterijev ocenjevanja za delne izpite in končne izpite. Sprejeli so tudi enoten seznam vprašanj za ustni del poklicne mature.

Strokovni aktiv predšolska vzgoja (12.4. 2007) Na srečanju je bila posebna točka dnevnega reda kakovost izobraževalnega procesa. Podani so bili naslednji predlogi izboljšav: vsak udeleženec v programu predšolska vzgoja mora imeti svoj izvod kurikuluma za vrtce – organizatorji poskrbijo, da bo izvod dosegljiv v fotokopirnici in SSU, udeleženci se morajo udeležiti priprav za praktičen del izobraževanja, in sicer v obsegu 80% realiziranih ur. S strani mentorjev praktičnega pouka v vrtcu Črnomelj je bil podan predlog, da se izvedbo tega dela izobraževanja načrtuje v času od oktobra do februarja v tekočem šolskem letu. Svetovalka za kakovost je podala tudi informacijo o poteku anketiranja učiteljev in udeležencev o zadovoljstvu s storitvijo ZIK, končni rezultati bodo predstavljeni na srečanju Andragoškega zbora ZIK Črnomelj v septembru 2007.

4.1.5 Zapisniki hospitacij – spremljanja in vrednotenja učnih enot

V šolskem letu 2006/2007 je bilo 6 hospitacij pri učiteljih v programih za pridobitev izobrazbe.

Program Osnovna šola za odrasle, predmet računalništvo 9. razred, učiteljica Karmen Golobič Učiteljica je udeležence spodbudila, da sledijo utrjevanju snovi in pridobivanju novih znanj, poudarila je razumevanje snovi za slehernega posameznika, pri podajanju snovi ni bila prehitra, podajala je jasna navodila in pomagala udeležencem, ki so težje sledili. Predlog za izboljšanje dela je, da učiteljica udeležence že v začetku spodbudi k sodelovanju, ne pa da jim da možnost, da zapustijo predavanje, če jih ne zanima.

Program Osnovna šola za odrasle, predmet naravoslovje 7. razred, učiteljica Zdenka Vrtin Učiteljica je spodbudila udeležence k sodelovanju in uporabnosti novih znanj, snov je podajala sistematično s pomočjo prikazov in pripomočkov, komunicirala je z vsemi udeleženci, udeležence je usmerjala k samostojnemu iskanju rešitev. Udeleženci imajo velike težave s koncentracijo, tudi motivacija je nizka. Predlog izboljšav: udeležence spodbuditi in jim organizirati učno pomoč, ker niso redni na predavanjih.

Program Ekonomski tehnik (PTI), predmet poslovna informatika 1. letnik, učitelj Miran Jelenič Odnos učitelja do udeležencev je dober, spodbuja jih k sodelovanju, komunicira z vsemi in jih motivira za učenje. Občasno snov ne posreduje sistematično, nima pisnih navodil za izdelavno seminarske naloge, ki je pogoj za pristop k izpitu. Predlog izboljšav: narediti pisna navodila za izdelavo naloge in jih pravočasno posredovati udeležencem, bolj sistematično podajati snov in spremljati ali udeleženci sledijo predavatelju.

Program Trgovec/Ekonomski tehnik, predmet matematika 2. letnik, učiteljica Janja Jakljič Učiteljica ima pozitiven odnos do udeležencev, spodbuja jih k sodelovanju, snov podaja sistematično, razumljivo, podkrepljeno s primeri, v delo vključuje udeležence, jih usmerja k iskanju rešitev. Nekateri udeleženci so manj aktivni, ker težje sledijo podajanju snovi.

Predlogi izboljšav: organizirati učno pomoč za udeležence, ki jo potrebujejo in omogočiti dodatno srečanje za pripravo na izpit.

Program Trgovec, predmet slovenski jezik 2. letnik, učiteljica Darinka Bezenšek

Učiteljica jasno in sistematično podaja snov, ves čas je aktivna, nakazuje cilje, zna ustvariti ustvarjalno vzdušje in sodelovanje udeležencev, jih motivira in spodbuja samostojno delo. Predlog izboljšav: učiteljica pripravi več učnih listov, da bo čas predavanj bolj izkoriščen in bolj pregledne prosojnice.

Program Ekonomski tehnik, predmet nemščina 4. letnik, učiteljica Mija Penca Vehovec

Učiteljica je pripravila zanimivo potopisno predavanje v tujem jeziku, s svojim podajanjem v PowerPoint prezentaciji je pritegnila pozornost udeležencev, jih spodbudila k sodelovanju, Odnos do udeležencev je spoštljiv, spodbuja njihovo aktivnost, preveri njihovo znanje.

4.2 PRIKAZ UGOTOVITEV PRIDOBLENIH Z EMPIRIČNIM ZBIRANJEM PODATKOV

4.2.1 Analiza vprašalnikov za udeležence v programih za pridobitev izobrazbe

V šolskem letu 2006/07 smo anketirali s spletnim vprašalnikom 53 odraslih udeležencev izobraževanja v programih za pridobitev izobrazbe (36 udeležencev v programu ekonomski tehnik, 13 v programu trgovec, 4 v programu predšolska vzgoja). 75, 4 % anketiranih je ženskega spola, 24,6 % moškega. 60 % udeležencev je starih od 21 do 30 let, 22, 6 % od 31 do 40 let. 56, 6 % ima končano srednjo poklicno šolo, 30 % osnovno šolo. 56,6 % anketiranih je zaposlenih, 35, 8 % brezposelnih. Več kot polovica vprašanih (56, 6 %) si izobraževanje v celoti plača sama, 26,4 % pa ima financirano šolanje iz sredstev zavoda za zaposlovanje.

Kazalnik : Obseg ur organiziranega izobraževanja

Več kot polovica anketirancev (56,6 %) redno obiskuje predavanja, 35,9 % le občasno. Udeležence smo povprašali kakšno je njihovo mnenje o obsegu ur organiziranega izobraževanja. Največ udeležencev meni, da je premajhno število ur pri matematiki (30 %), tujih jezikih (26,4 %) in statistiki (16,6 %). 15 % udeležencev meni, da je preveliko število ur pri slovenščini, le posamezniki pa navajajo preveliko število ur pri biologiji, računalništvu, praktičnem pouku. 13 % jih meni, da je ustrezno število ur pri vseh predmetih, nekateri pa navajajo ekonomijo, gospodarsko poslovanje, zgodovino in pravo. Udeleženci menijo, da je premalo časa za utrjevanje snovi, gradivo je obsežno, potrebovali bi več vaj in priprave na izpite (matematika, statistika, tuji jeziki).

Kazalnik : Izbira oblik in metod dela

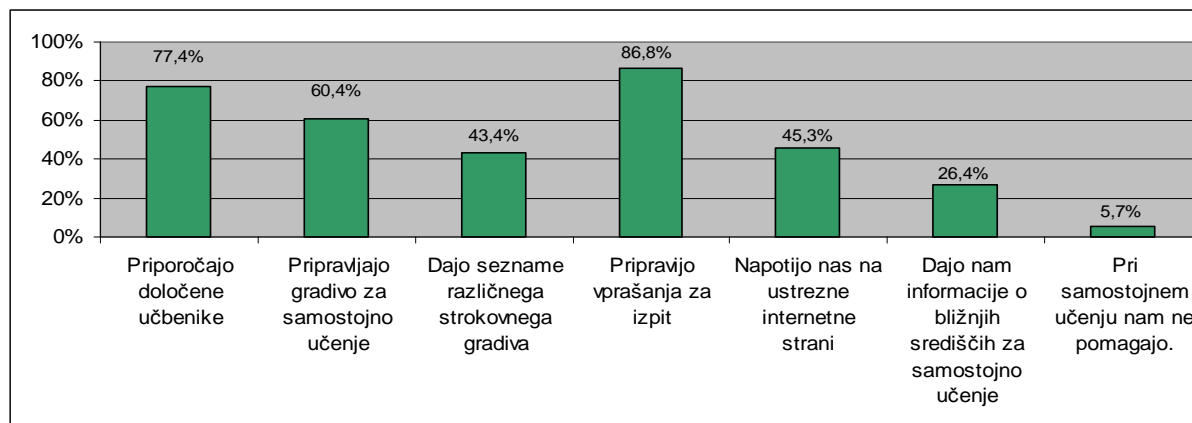
Preglednica 1: Oblike in metode učenja udeležencev izobraževanja odraslih (v %, N = 53)

	Nikoli	Včasih	Vedno
Uporabljajo dodatno učno gradivo	18,9	58,5	22,6
Uporabljajo zbirke nalog internih in eksternih preizkusov znanja	35,9	56,6	7,6
Pri samostojnem učenju uporabljajo gradivo	13,2	28,3	58,5
Iščejo aktualne informacije po spletnih straneh	22,6	56,6	20,8
Obiskujejo središče za samostojno učenje	54,7	45,3	0
Uporabljajo računalnik	17,0	58,5	24,5
Dobijo mentorjevo učno pomoč	37,7	52,8	9,4
Sodelujejo v skupini »sošolcev«	26,4	66	7,6
Dobijo pomoč učiteljev – konzultacije	30,2	56,6	13,2
Iščejo nasvete o ustreznih učnih tehnikah	50,9	43,4	5,7

Podatki v preglednici 1 kažejo, da 58,5 % anketiranih udeležencev izobraževanja vedno pri samostojnem učenju uporablja gradivo. Velik delež udeležencev (66 %) včasih sodeluje v skupini »sošolcev«, 58,5 % jih včasih pri učenju uporablja računalnik, 56,6 % jih včasih išče informacije po spletnih straneh. Središče za samostojno učenje včasih obišče 45,3 % udeležencev, nikoli pa ga ni obiskalo 54,7 % anketiranih. 50,9 % anketiranih ni nikoli iskalo nasvete o ustreznih učnih tehnikah.

Zanimalo nas je koliko jim učitelji pomagajo pri samostojnem učenju.

Slika 1: Pomoč učiteljev pri samostojnem učenju (v %, N = 53)

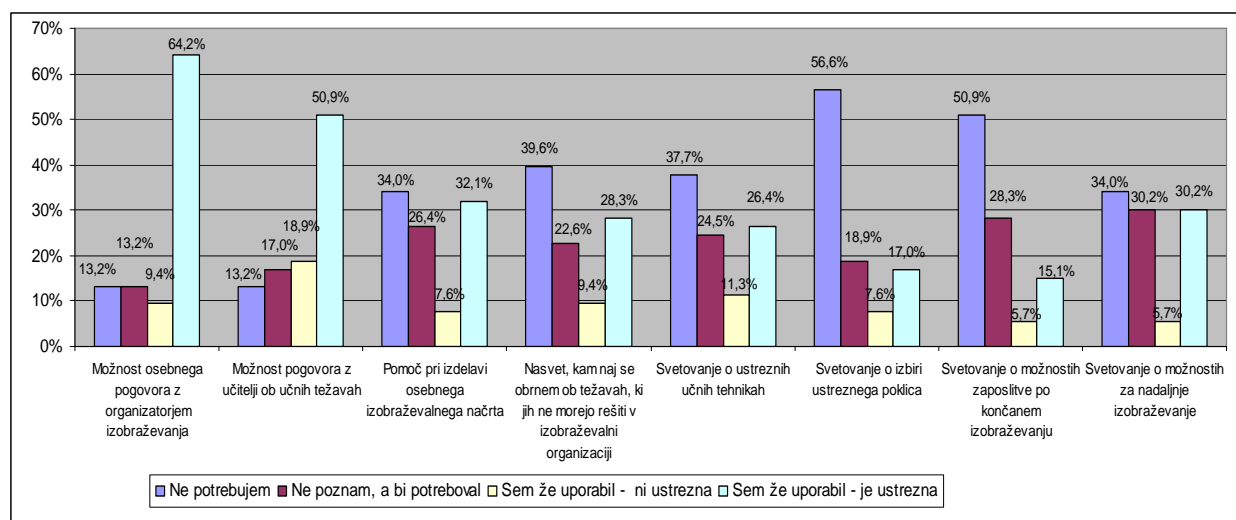

Iz slike 1 je razvidno, da naši učitelji vključenim v izobraževanje največkrat pomagajo pri samostojnem učenju s pripravo vprašanj za izpit, kar je navedlo 86,8 % anketirancev, 77,4 % navaja njihovo pomoč v obliki priporočil določenih učbenikov, 60,4 % meni, da jim pomagajo s pripravo gradiv za samostojno učenje, 5,7 % anketiranih meni, da jim učitelji pri samostojnem učenju ne pomagajo.

Kazalnik: Spremljanje, svetovanje in pomoč udeležencu

Zanimalo nas je, kaj menijo o oblikah svetovanja in pomoči, koliko jih poznajo, ali jih uporabljajo in ali so ustrezne.

Slika 2: Mnenje udeležencev o oblikah svetovanja in pomoči udeležencem (v %, N = 53)

Analiza rezultatov kaže (slika 2), da je 73,6 % udeležencev že uporabilo možnost osebnega razgovora z organizatorjem izobraževanja. 64,2 % jih meni, da je ta oblika pomoči in svetovanja ustrezna, 9,4 % meni, da je neustrezna, 13 % udeležencev te oblike ne pozna, a bi jo potrebovali. Poiščejo tudi možnost pogovora z učiteljem ob učnih težavah (70 %), 50,9 % jih meni, da je ta oblika pomoči ustrezna, 18,9 % pa da ta oblika pomoči in svetovanja ni bila ustrezna, 17 % udeležencev bi pomoč učiteljev potrebovalo, vendar je ne poznajo. 26,4 % udeležencev meni, da bi potrebovali pomoč pri izdelavi osebnega izobraževalnega načrta, 24,5 % o ustreznih učnih tehnikah, 28,3 % o možnostih zaposlitve po končanem izobraževanju in 30,2 % o možnostih za nadaljnje izobraževanje.

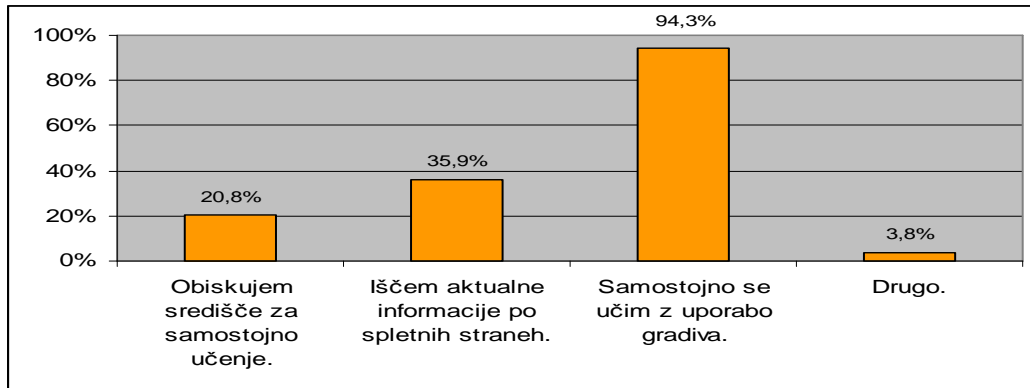
84,9 % vprašanih udeležencev ne potrebuje še dodatnega svetovanja, 15,1 %, pa bi jih potrebovali dodatno svetovanje pri učenju tujega jezika, matematike, računalništva in pri pripravi naloge za poklicno maturo oz. zaključni izpit.

Kazalnik: Spodbude za samostojno učenje

Zanimalo nas je katere načine samostojnega učenja udeleženci uporabljajo in kako so zadovoljni z delovanjem središča za samostojno učenje.

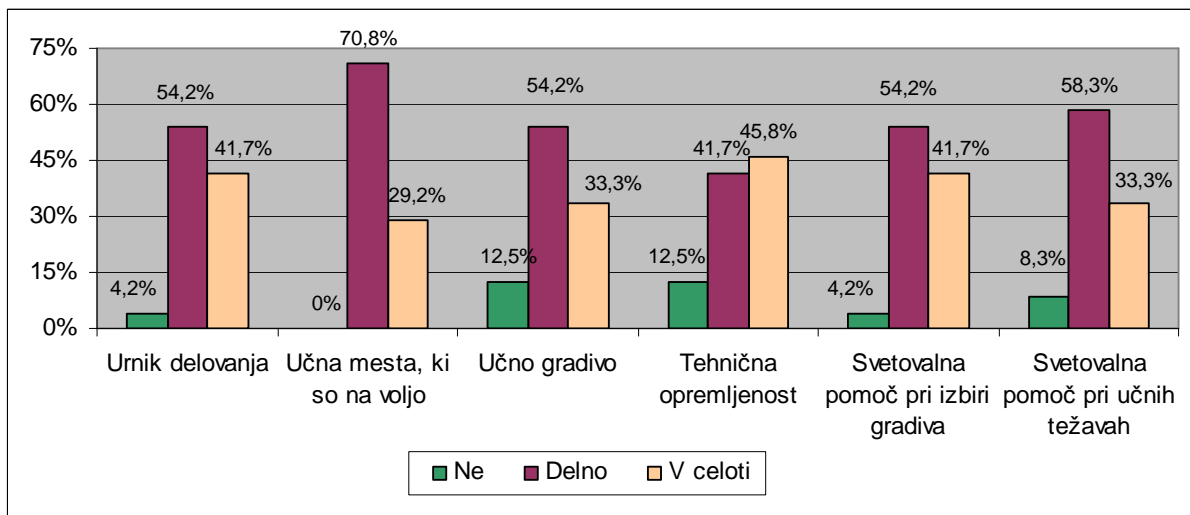
Slika 3: Načini uporabe samostojnega učenja (v %, N = 53)

Iz slike 3 vidimo, da največ anketiranih uporablja pri samostojnem učenju gradiva (94,3 %), 35,9 % išče aktualne informacije po spletnih straneh, 20,8 % anketiranih obiskuje središče za samostojno učenje.

Pri vprašanju kako so zadovoljni z delovanjem SSU 54,7 % udeležencev navaja, da ga ne obiskujejo, 45,3 % pa ga obiskuje in jim je všeč.

Slika 4: Zadovoljstvo udeležencev z delovanjem SSU (v %, N = 24)

Iz slike 4 je razvidno, da je največ obiskovalcev SSU (70,8 %), delno zadovoljnih z učnimi mesti, ki so na voljo, delno so zadovoljni tudi s svetovalno pomočjo pri učnih težavah (58,3 %), najbolj pa so zadovoljni s tehnično opremljenostjo (45,8 %). 12,5 % udeležencev je nezadovoljnih z učnim gradivom, ki je na uporabo v središču.

Kazalnik: Motivacija za učenje

Zanimalo nas je, kako se udeleženci izobraževanja učijo. 81 % se jih uči tako, da berejo učno snov, več kot polovica si dela izpiske po navodilih učiteljev, 47 % si temeljne besede označi in utrjuje le najpomembnejše pojme, le 20,7 % si dela miselne vzorce.

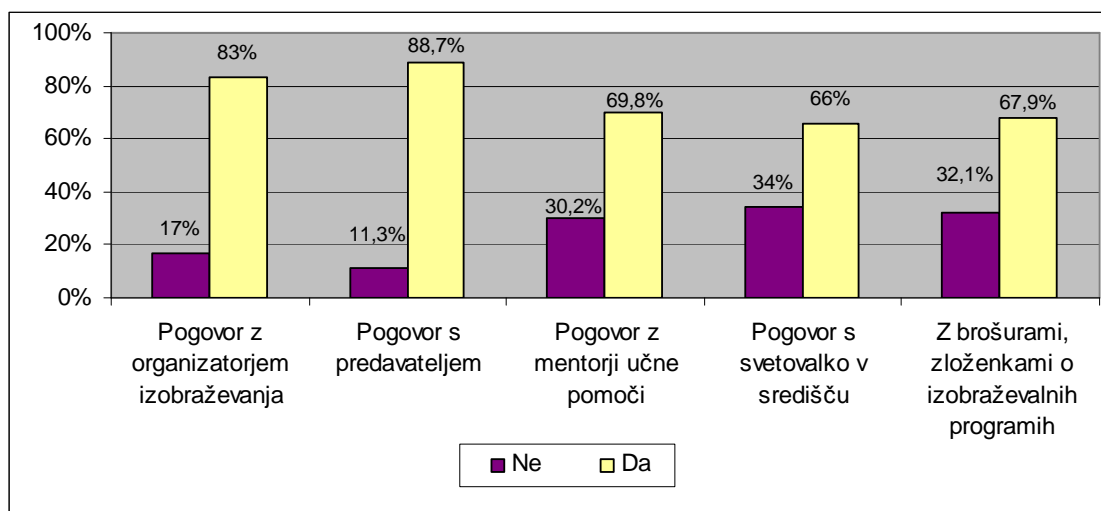
97,1 % anketirancev meni, da potrebujejo konzultacije (srečanje) z učitelji. Najraje bi se jih udeležili na govorilnih urah učiteljev (32,9 %), 31,4 % udeležencev bi se prej z učiteljem dogovorilo o datumu srečanja, le 15,7 % jih meni, da bi uporabili elektronsko pošto.

Preglednica 2: Vpliv dejavnikov na učni uspeh udeležencev (v %, N = 53)

	Nič	Zelo malo	Malo	Veliko	Zelo veliko
Redna udeležba na predavanjih, vajah ipd	0	1,9	17,0	41,5	39,6
Sprotno preverjanje znanja	3,8	7,6	34,0	47,2	7,6
Učni projekti, ki jih izpeljujejo udeleženci samostojno	15,1	1,9	41,5	37,7	3,8
Učno gradivo, prilagojeno odraslim udeležencem	5,7	5,7	28,3	41,5	18,9
Obiskovanje konzultacij/govorilnih ur z učitelji	9,4	7,6	22,6	45,3	15,0

Rezultati v preglednici 2 kažejo, da udeleženci vidijo redno udeležbo na predavanjih kot najpomembnejši dejavnik uspeha, saj je 81,1 % odgovorilo, da to veliko oz. zelo veliko vpliva na njihov učni uspeh. Več kot polovica anketiranih meni, da ima velik vpliv tudi sprotno preverjanje znanja, 60,4 % pa vidi kot zelo pomemben dejavnik tudi učno gradivo, prilagojeno odraslim udeležencem, prav tako obiskovanje konzultacij oz. govorilnih ur (60,3 %). Učni projekti, ki jih izpeljujejo sami se 41,5 % udeležencem zdijo manj pomembni dejavnik, ki bi vplival na njihov učni uspeh.

Slika 5: Dejavniki motivacije udeležencev za učenje (v %, N = 53)

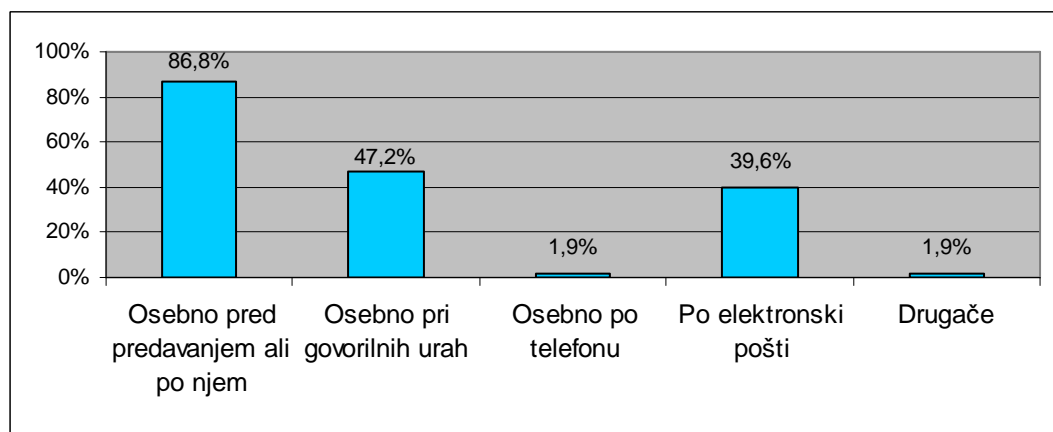
Iz slike 5 je razvidno, da največ anketirancev, 88,7 %, motivira za učenje pogovor s predavateljem. Veliko udeležencev, 83 %, navaja pogovor z organizatorjem kot učinkovito metodo za vzbujanje motivacije. Dve tretjini udeležencev pa motivira tudi pogovor z mentoricami učne pomoči, referentko v SSU in zloženke o izobraževalnih programih.

Anketirance smo povprašali o oblikah preverjanja in ocenjevanja znanja, ki so za njih najbolj ustrezne. 69,8 % udeležencev najbolj ustrezajo izpiti, več kot polovici delni izpiti (kolokviji). Manj ustrezna oblika se jim zdi seminarska naloga ali praktičen izdelek.

Kazalnik: Komuniciranje med udeleženci in učitelji

Zanimalo nas je ali imajo udeleženci dostop do interneta in elektronske pošte in kje. 66 % udeležencev ima dostop do interneta doma, 11,3 % ga uporablja v knjižnici, 13,2 % na delovnem mestu, 22,6 % pa interneta ne uporablja.

Slika 6: Oblike komunikacije z učiteljem (v %, N = 53)

Anketirance smo vprašali, kakšne oblike komunikacije z učitelji so jim na voljo v naši organizaciji. Iz slike 6 je razvidno, da 86,8 % udeležencev navaja osebni razgovori z učitelji pred predavanjem ali po njem, 47,2 % jih pozna govorilne ure s predavatelji, po elektronski pošti pa jih komunicira 39,6 %. 79,2 % udeležencem se zdijo razvite oblike komunikacije z učitelji ustrezne.

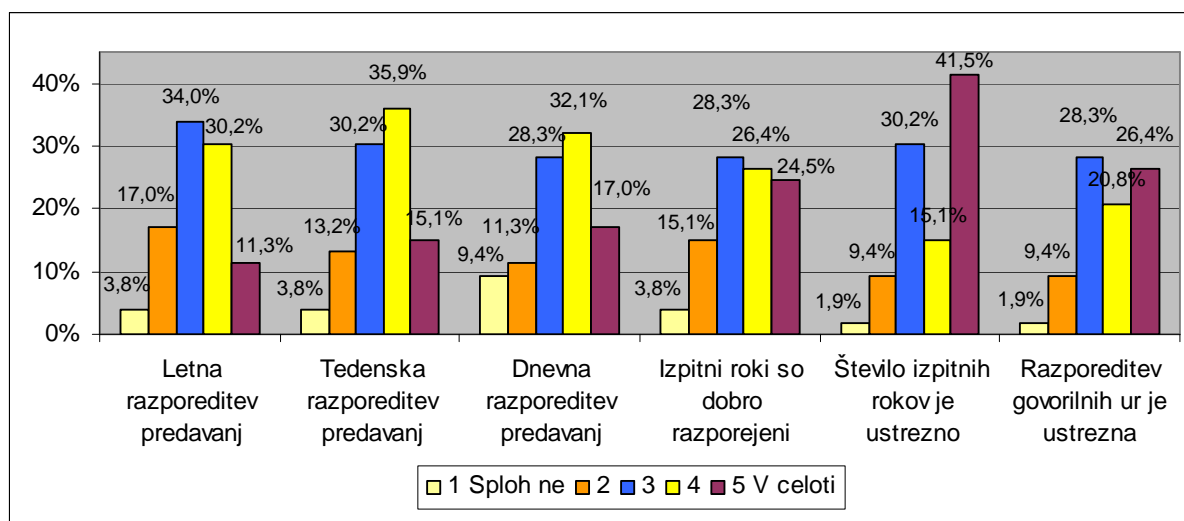
Kazalnik: Zadovoljstvo udeležencev

Preglednica 3: Zadovoljstvo udeležencev z informacijami v referatu ZIK (v %, N = 53)

	Neustrezno	Manj ustrezno	Ustrezno	Zelo ustrezno	Ne vem
Vsebina in izpeljava programa	3,8	7,6	64,2	18,9	5,7
Urn timer predavanj	7,6	18,9	56,6	15,1	1,9
Spremembe urnika predavanj	1,9	24,5	56,6	15,1	1,9
Urn timer konzultacij	0	7,6	58,5	26,4	7,6
Razpored izpitov	0	20,8	52,8	24,5	1,9
Izpitni rezultati	0	5,7	56,6	35,9	1,9
Učitelji	3,8	11,3	49,1	30,2	5,7
Konzultacije z učitelji	0	9,4	45,3	35,9	9,4
Učbeniki in učno gradivo	1,9	9,4	56,6	28,3	3,8
Potek poklicne mature ali zaključnega izpita	1,9	5,7	52,8	18,9	20,8
Dostopnost vodje in organizatorjev izobraževanja	1,9	5,7	45,3	28,3	18,9
Različne možnosti za učenje, ki so na voljo v naši izobraževalni organizaciji	0	9,4	64,2	18,9	7,6

Iz preglednice 3 lahko vidimo, da so udeleženci zelo zadovoljni zlasti z informacijami o urniku konzultacij, razporedu izpitov, izpitnih rezultatih, učiteljih in učnemu gradivu. Nekoliko manj so zadovoljni z urnikom predavanj. Več kot polovica jih meni, da so ustrezne informacije o urniku predavanj, spremembah urnika, konzultacijah, izpitnih rokih, rezultatih izpitov in učnemu gradivo. 64,2 % pa jih meni, da so ustrezne informacije o vsebini in izpeljavi programa.

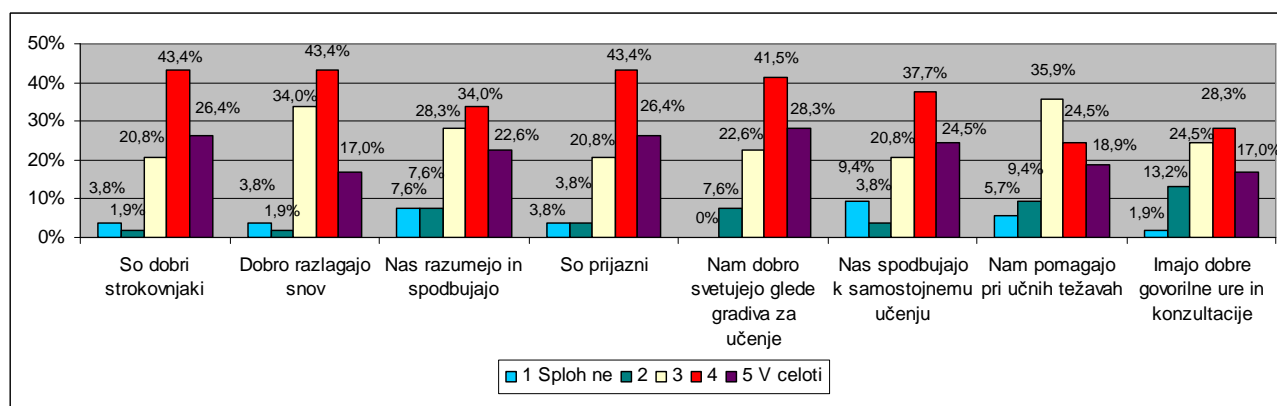
Slika 7: Zadovoljstvo udeležencev z organizacijo izobraževanja (v %, N = 53)

Iz slike 7 vidimo, da so udeleženci najbolj zadovoljni s številom razpisanih izpitnih rokov, tudi izpitni roki so za več kot polovico udeležencev zelo dobro razporejeni, prav tako govornilne ure. Manj zadovoljstva beležimo pri letni, tedenski in dnevni razporeditvi predavanj, vendar nikjer ne beležimo večjega nezadovoljstva (do 21 % udeležencev).

Udeleženci so zadovoljni tudi z uporabnostjo pridobljenega znanja, zlasti ga uporabljajo pri razumevanju novih vsebin (v celoti kar 45,3 %, delno 45,3 %), pri svojem delu (v celoti 30,2 %, delno 35,8 %) in zasebnem življenju (v celoti 39,6 %, delno 50,9 %). Delno ga prenašajo tudi na družinske člane in sošolce. 28,3 % vprašanih pa jih znanja ne prenaša na sodelavce.

Slika 8: Zadovoljstvo z učitelji (v %, N = 53)

Iz slike 8 vidimo, da so udeleženci najbolj izpostavili pri učiteljih strokovnost in prijaznost (69,8 % zelo ali v celoti), več kot polovica se strinja da dobro razlagajo snov, jih razumejo, svetujejo glede gradiv in spodbujajo k samostojnemu učenju. Le pri oceni govornilnih ur in konzultacij je zadovoljstvo nekoliko nižje.

Pri oceni prostorov in opreme ne beležimo večjega nezadovoljstva. 75,5 % udeležencev izobraževanja meni, da so prostori tajništva funkcionalno urejeni, tudi vzdrževanje in ogrevanje prostorov (77,4 %). Dve tretjini vprašanih ocenjuje učilnice kot prijetne in tehnično ustrezno opremljene. Slabše je ocenjena opremljenost SSU, ki je hkrati tudi prostor, kjer se izvaja učna pomoč.

Udeleženci so v odprtih vprašanji pri ustreznosti oz. neustreznosti prostorskih razmer in opremi navedli željo po ločenih prostorih za kadilce in nekadilce, pogrešajo bolj pogosto zračenje nekaterih učilnic, neustrezna je učilnica za praktični pouk, ker ni možnosti za delo ločeno po sektorjih, učilnica L se jim zdi neustrezna za pouk, premajhen je tudi prostor za samostojno učenje. Predlagajo, da je v vsaki učilnici računalnik, v računalniški učilnici je pogosto prevroče, preslabo je prezračevanje v MD in avli, sanitarije včasih niso urejene in ni papirja.

Udeleženci so predlagali, da se v avlo postavi avtomat za pijačo. Želijo si več informacij o možnosti nadaljnega študija v naši organizaciji.

4.2.2 Analiza vprašalnikov za udeležence v programih splošnega izobraževanja

Anketirali smo udeležence v računalniškem tečaju v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje, udeležence v programu Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja in udeležence tečajev tujih jezikov (angleščina, nemščina in italijanščina).

4.2.3 Analiza vprašalnikov za udeležence računalniškega tečaja v okviru UTŽO

Anketirali smo 13 udeležencev UTŽO, tečajnikov računalniškega tečaja, med katerimi je bilo 76,9 % moških in 23,1 % žensk. Vsi tečajniki, ki so obiskovali začetni program računalništva, so stari 51 let in več ter upokojenci. 15,4 % jih ima končano osnovno šolo, enak delež nižjo poklicno, 30,7 % ima končano srednjo šolo in enak delež višjo ali visoko. Največ udeležencev, 21,4 %, je o izobraževalnem programu izvedlo iz razpisa za vpis v izobraževalni program, hkrati pa jih je 42,9 % v odprtem odgovoru navedlo, da so o programu izvedli iz obvestila ZIK-a. Polovici udeležencem računalniškega tečaja se zdi najuporabnejši način pridobivanja informacij o izobraževanju po pošti, 13,6 % jih želi informiranje po telefonu, kot najmanj uporaben način pa navajajo osebne razgovore z organizatorji ali učitelji.

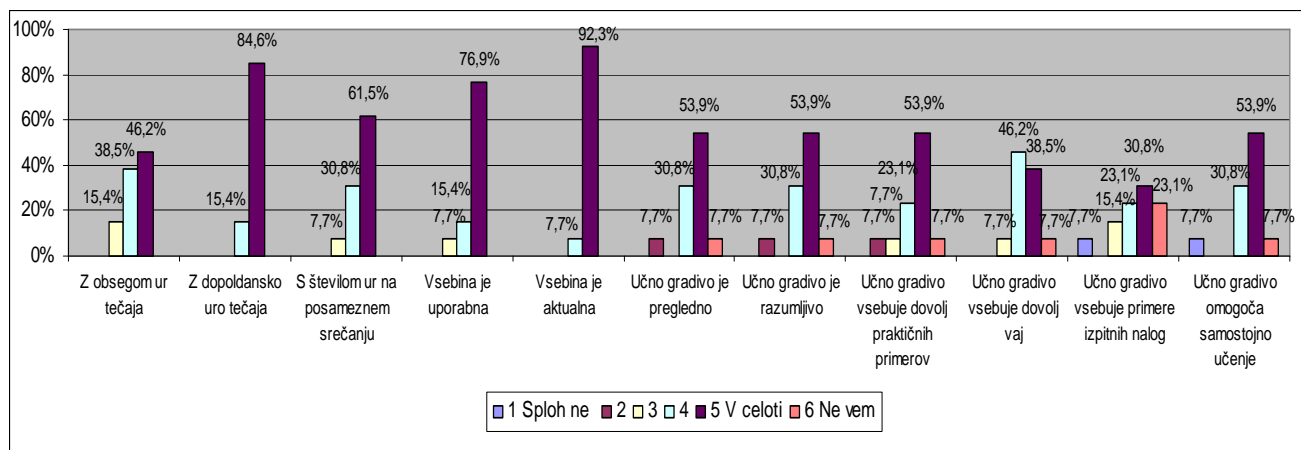
Kazalnik: Izbira oblik in metod dela

Zanimalo nas je kako se udeleženci tega programa najpogosteje učijo. Več kot polovica vprašanih se uči s pomočjo mentorja v programu in ostalih udeležencev v skupini, pomembna jim je pomoč učitelja, 46,1 % jih včasih obišče Središče za samostojno učenje, s pomočjo gradiva pa se občasno uči dve tretjini anketiranih.

Kazalnik: Zadovoljstvo udeležencev

Vsi udeleženci so bili zadovoljni z učiteljem, ker jih je spodbujal k dejavnemu sodelovanju in upošteval njihova mnenja in predloge. 84,5 % vprašanih je mnenja, da učitelj dobro razloži snov, 76,9 % da svetuje glede dodatnega gradiva in ima zanimiva predavanja. 69,2 % jih je navaja, da upošteva njihove izkušnje, nekoliko manj pa svetuje, kako se učinkovito učiti.

Slika 9: Zadovoljstvo udeležencev računalniškega izobraževanja (v %, N = 13)

S slike 9 vidimo, da je 92,3 % udeležencev v celoti zadovoljnih z aktualnostjo vsebine tečaja, veliko udeležencev (84,6 %) je tudi zadovoljnih z dopoldansko uro tečaja. Nekoliko manj so zadovoljni z obsegom ur tečaja in s številom ur na posameznem srečanju. Več kot polovica jih meni, da je gradivo pregledno, razumljivo in vsebuje dovolj praktičnih primerov.

Udeleženci so najbolj zadovoljni, da so si pridobili aktualna znanja (92,3 %) in uporabna za njihovo življenje (76,9 %). Zadovoljni so bili s pravočasno urejenostjo učilnice, 92,3 %, z ogrevanjem, 84,6 % in s tehnično ustrezno opremljenostjo učilnice, 76,9 %.

Udeleženci so izrazili željo, da bi z izobraževanjem še nadaljevali, želijo si več ur računalniškega tečaja in predlagajo, da bi učitelj imel prisotno pomoč asistenta.

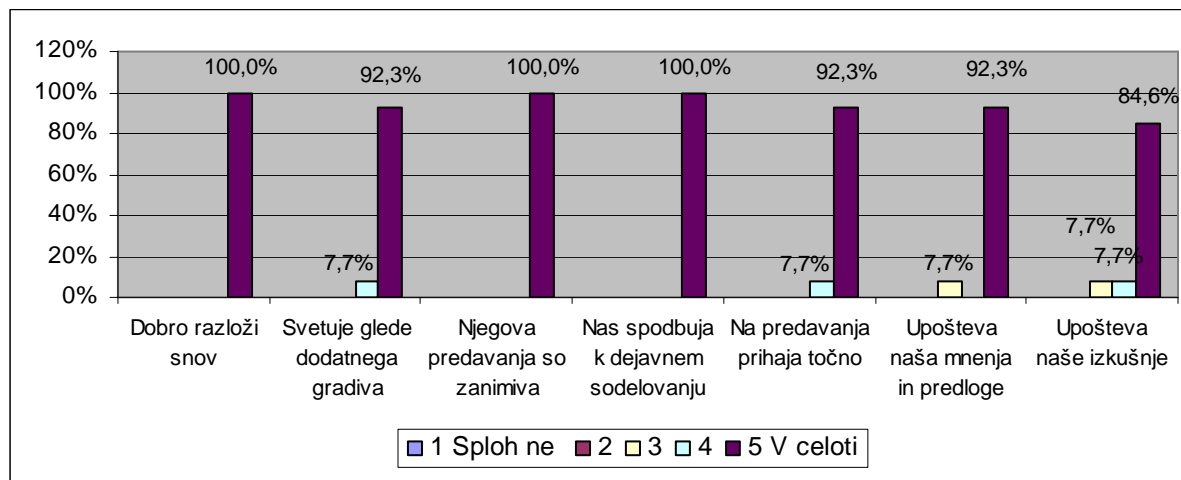
4.2.2.2 Analiza vprašalnikov za udeležence programa UŽU – Izzivi podeželja

Vprašalnik o zadovoljstvu udeležencev vključenih v program UŽU- Izzivi podeželja je izpolnilo 13 udeleženk. 76,9 % je starih nad 51 let in več, ostali med 41 do 50 let. 53,8 % udeleženk ima končano osnovno šolo, 23 % nižji poklicno, 7,7 % srednjo poklicno in enak delež višjo šolo.

Za vključitev v izobraževanje se jih je 38,5 % odločilo samo, 30,8 % pa jih je spodbudilo DKŽ Dragatuš in mentorici. Vse udeleženke ugotavljajo, da so bolj motivirane za izobraževanje po zaključku programa kot pred vključitvijo. Menijo, da smo jim v izobraževalni organizaciji vedno pripravljene pomagati (92,3 %).

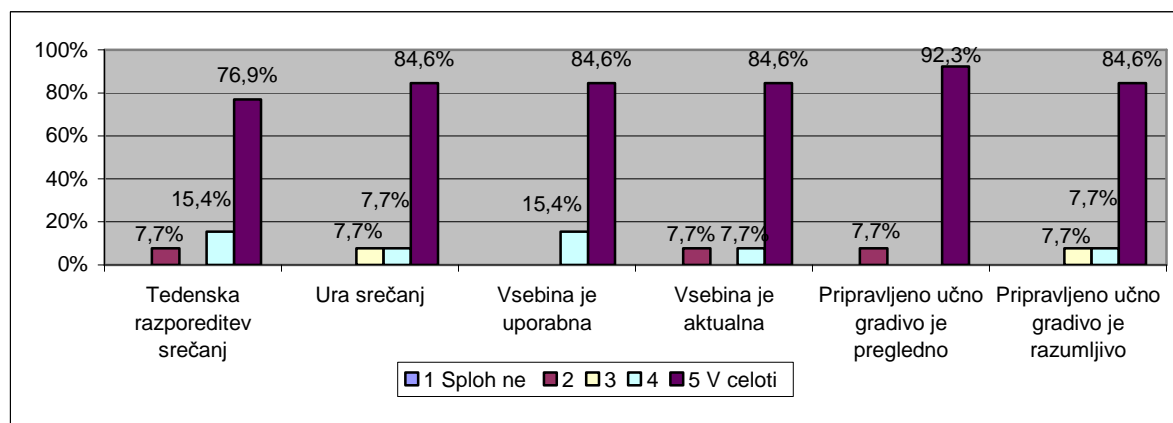
Kazalnik: Zadovoljstvo udeležencev

Slika 10: Zadovoljstvo udeležencev programa UŽU z učitelji (v %, N = 13)

Iz slike 10 je razvidno, da so bile udeleženke zelo zadovoljne z delom mentoric, ki sta jim dobro razložile snov, imele zanimiva predavanja, jih spodbujale k dejavnemu sodelovanju in upoštevale njihova mnenja in predloge. 84,6 % udeleženk je mnenja, da so upoštevale tudi njihove izkušnje.

Slika 11: Zadovoljstvo udeležencev programa UŽU z urnikom, vsebino in gradivom (v %, N = 13)

Iz slike 11 je razvidno, da je bilo 76,9 % udeleženk v celoti zadovoljno s tedensko razporeditvijo srečanj, z uro srečanj, uporabnostjo in aktualnostjo vsebine in preglednostjo gradiva je v celoti zadovoljnih 84,6 % vprašanih. Udeleženke so zadovoljne tudi z znanjem, ki so ga pridobile, zlasti se jim zdi uporabno za njihovo osebno življenje (92,3 %) in je aktualno (92,3 %). Menijo, da so s vključitvijo v program pridobile nove prijatelje (69,2 %), spoznale, kako si zastavljati cilj, jih načrtovati in doseči (69,2 %), postale odgovornejše (69,2 %), odkrile nove interese in postale bolj optimistične (61,5 %).

4.2.2.3 Analiza vprašalnikov za udeležence jezikovnih tečajev

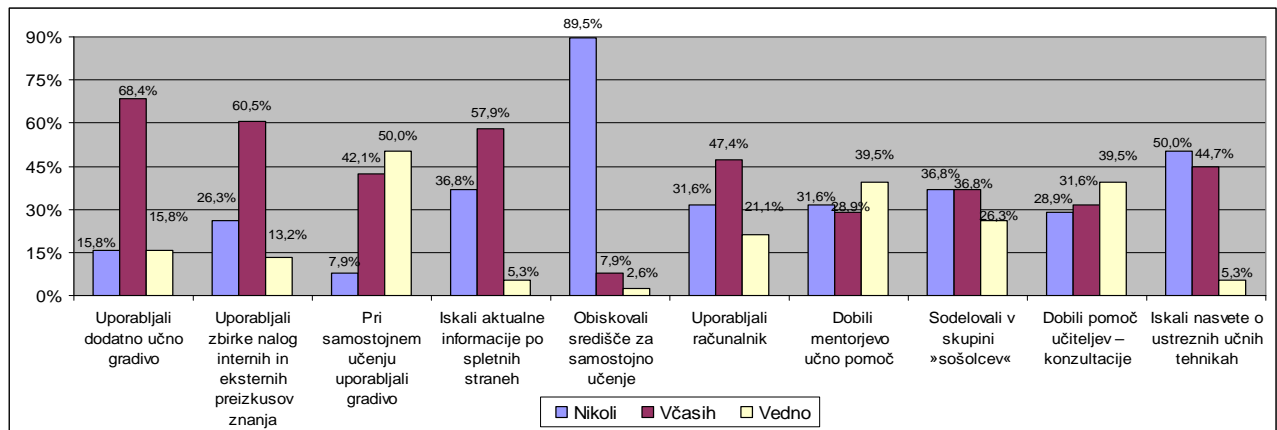
Vprašalnik o zadovoljstvu z jezikovnim izobraževanjem je izpolnilo skupaj, 38 udeležencev, 24 v tečajih angleščine, 10 v tečaju nemščine in 4 v tečajih italijanščine. 68,4 % udeležencev je moškega spola, 31,6 % ženskega. Največ anketirancev, 31,6 %, je starih od 41 do 50 let, 23,7 % od 31 do 40 let, 28,9 % od 21 do 30 let.

Izobraževanje je delodajalec financiral 76,3 % vprašanim. Za jezikovne tečaje ZIK je prav tako dve tretjini vprašanih izvedelo pri delodajalcu, 10,5 % pa jih je že bilo vključenih v izobraževalni program v preteklih letih, 26,3 % jih je dobilo informacijo pri drugih udeležencih ZIK. Udeležencem se zdi predvsem uporaben način informiranja preko spletne strani ZIK (68,4 %), 42,1 % po telefonu in po pošti.

Kazalnik: Izbira oblik in metod

47,4 % vprašanih navaja, da učitelji v začetku vedno pojasnijo, kaj bodo obravnavali na tečaju in vedno odgovorijo na dodatna vprašanja po predavanjih (44,7 %). Več kot polovica udeležencev jezikovnega izobraževanja meni, da učitelji pogosto skupaj z njimi načrtujejo teme, ki jih bodo obravnavali, obravnavajo življenjske teme in v razlagi poudarjajo kaj je bolj pomembno. Pogosto novo snov obravnavajo z individualnim delom ali v manjših skupinah (42,1 %). Manj pa jih učijo uporabljati različne strategije učinkovitega učenja in skupaj z udeleženci izbirajo metode dela.

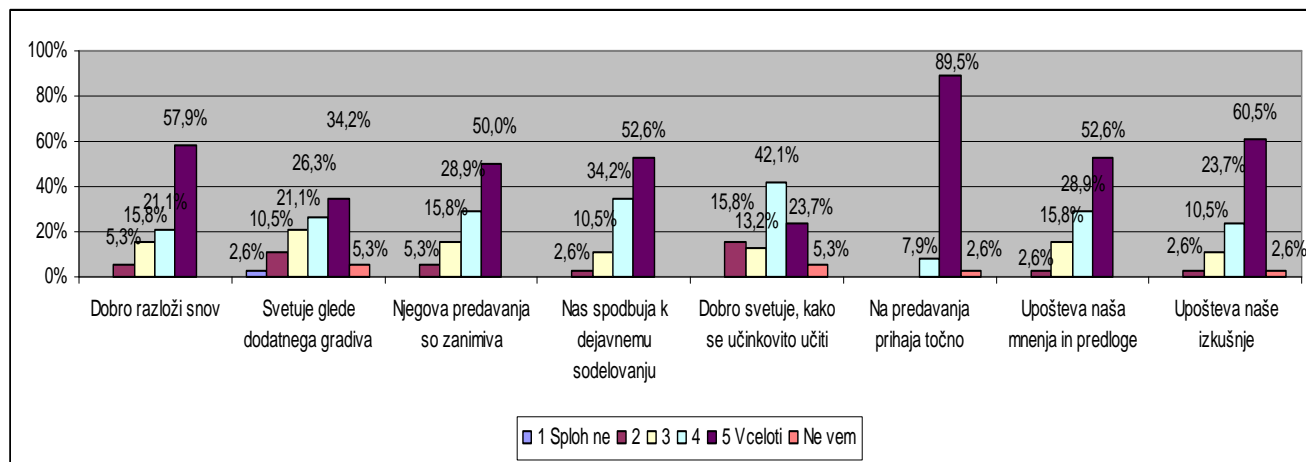
Slika 12 : Učne metode udeležencev jezikovnega izobraževanja (v %, N = 38)

Iz slike 12 je razvidno, da 89,5 % udeležencev ne obiskuje Središča za samostojno učenje, polovica jih ne išče nasvete o ustreznih učnih tehnikah, dve tretjini jih včasih uporablja dodatno gradivo pri učenju in zbirke izpitnih nalog internih in eksternih izpitov. 39,5 % vprašanih je vedno dobilo učiteljevo pomoč, ko so jo potrebovali oz. pomoč mentorja.

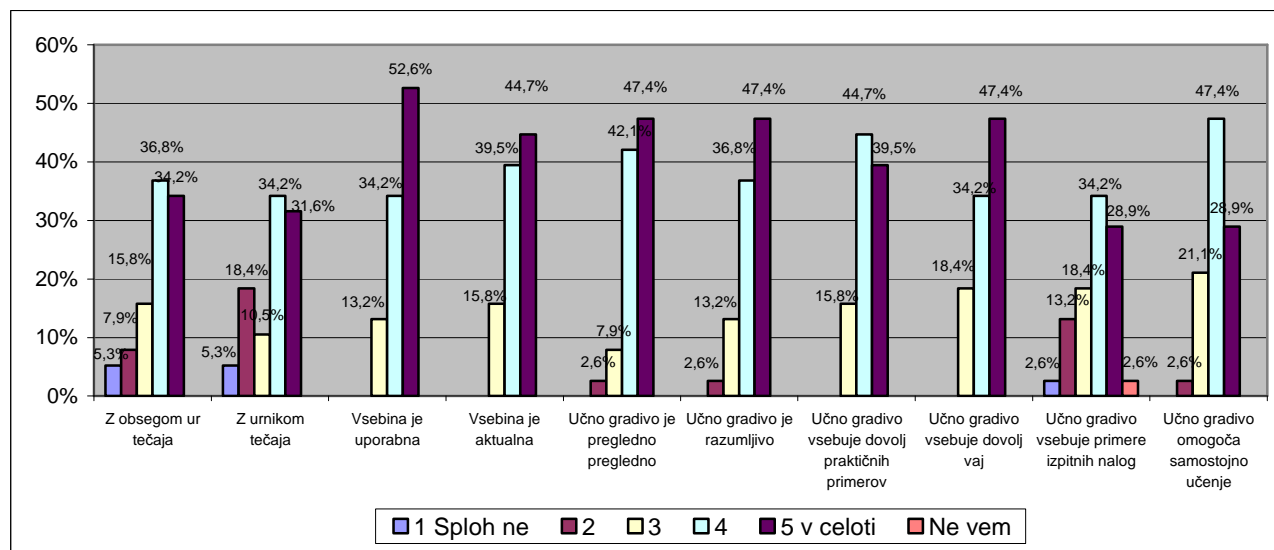
Kazalnik: Zadovoljstvo udeležencev

Slika 13: Zadovoljstvo udeležencev z učitelji (v %, N = 38)

Iz slike 13 je razvidno, da je 89,5 % udeležencev v celoti zadovoljnih s točnim prihajanjem učiteljev na predavanja, 60,5 % se jih v celoti strinja, da učitelji upoštevajo njihove izkušnje, dobro razložijo snov (57,9 %), jih spodbujajo k dejavnemu sodelovanju (52,6 %), upoštevajo njihove predloge in mnenja (52,6 %). Najmanj se udeleženci strinjajo s trditvijo, da jim učitelji svetujejo, kako se učinkovito učiti.

Slika 14: Zadovoljstvo udeležencev z urnikom, vsebino in gradivom (v %, N = 38)

Iz slike 14 vidimo, da je 71 % vprašanih zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih z obsegom ur tečaja in 65,8 % z urnikom tečaja. 23,7 % udeležencev z urnikom sploh ni zadovoljna, oz. zelo nezadovoljna, želijo si izvedbo tečaja dvakrat tedensko, ker menijo, da je predolg čas med posameznimi srečanji. 52,6 % udeležencev meni, da je vsebina tečaja v celoti uporabna in 44,7 % da je v celoti aktualna. Z gradivom so udeleženci zadovoljni oz. zadovoljni, saj se jim zdi pregledno (89,5 %), razumljivo (84,2 %) in vsebuje dovolj vaj (81,6 %).

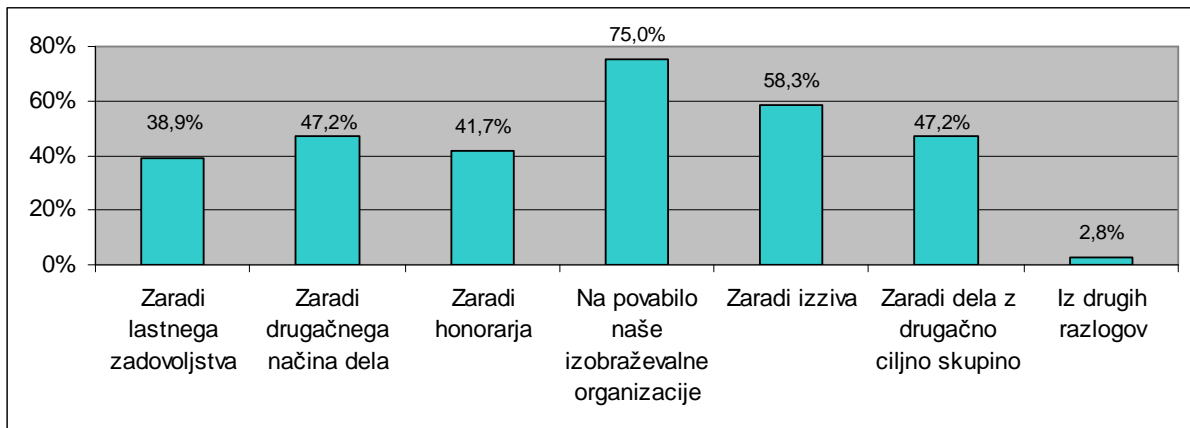
42,1 % udeležencev meni, da je znanje, ki so ga pridobili v celoti uporabno za njihovo osebno življenje, 39,5 % da je v celoti uporabno za njihovo delo. Opazimo lahko veliko stopnjo zadovoljstva s pridobljenim znanjem.

4.2.4 Analiza vprašalnikov o zadovoljstvu učiteljev

Vprašalnik je izpolnilo 36 učiteljev tujih jezikov, slovenskega jezika, biologije, matematike, geografije, zgodovine, računalništva in informatike, praktičnega pouka, ekonomije, fizike, higijene z gospodinjstvom, likovne vzgoje, pedagogike, statistike, plesa z metodiko in opismenjevanja v osnovni šoli. 69,4 % anketiranih je ženskega spola, 30,5 % moškega. 19,4 % učiteljev je starih do 30 let, 38,9 % od 31 do 40 let, 27,8 % od 41 do 50 let, ostali pa 51 let in več. Največji delež, 69,4 %, jih ima univerzitetno izobrazbo, 16,7 % višjo izobrazbo, 5,6 % srednjo šolo in enak delež visoko strokovno šolo. 80,6 % učiteljev ima pedagoško-andragoško izobrazbo, 16,7 % pa ne. 75 % vprašanih ima delovne izkušnje s področja poučevanja v osnovni šoli 38,9 % v srednji šoli, le 5,6 % učiteljev ni bilo nikoli zaposlenih v šolstvu. V osnovni šoli so poučevali v povprečju 15 let, v srednji šoli pa 8 let. 91,7 % učiteljev navaja, da imajo pridobljene delovne izkušnje s področja izobraževanja odraslih, v povprečju 7 let delovnih izkušenj.

Zanimalo nas je zakaj so se učitelji odločili poučevati v naši organizaciji.

Slika 15: Vzroki za poučevanje v izobraževanju odraslih (v %, N = 36)

Slika 15 kaže, da je največ učiteljev, 75 % začelo delati v naši izobraževalni organizaciji na podlagi našega povabila. Več kot polovica učiteljev (58,3 %) vidi v poučevanju v naši organizaciji izziv, 47,2 % učiteljev se je odločilo za delo pri nas zaradi drugačne ciljne skupine oz. zaradi drugačnega načina dela, 41,7 % vprašanim je pomemben dejavnik honorar, ki ga dobijo za poučevanje, 38,9 % anketirancem pa to delo prinaša lastno zadovoljstvo.

Kazalnik: Stalno strokovno spopolnjevanje za andragoško delo

Učitelje smo povprašali v kakšni obliki sami najpogosteje spopolnjujejo svoje pedagoško-andragoško znanje in kako pogosto se želijo izobraževati na tem področju. Najbolj pogosto učitelji nadgrajujejo svoje znanje s strokovnimi revijami in publikacijami (72 %), sledijo vključitve v organizirane oblike spopolnjevna kot so seminarji in strokovna srečanja (56,5 %) in po elektronskih medijih (61 %). Zanimanje učiteljev za dodatno andragoško spopolnjevanje je zelo visoko, saj je 63,9 % učiteljev navedlo, da bi se želeli izobraževati več dni v šolskem letu, 19,4 % dva dni v šolskem letu, 13,9 % pa le en dan v šolskem letu. Le en učitelj se ne zanima za dodatno andragoško spopolnjevanje, saj je navedel, da se ga ne bi udeležil.

Preglednica 4: Potrebe po dodatnih andragoških znanjih (v %, N = 36)

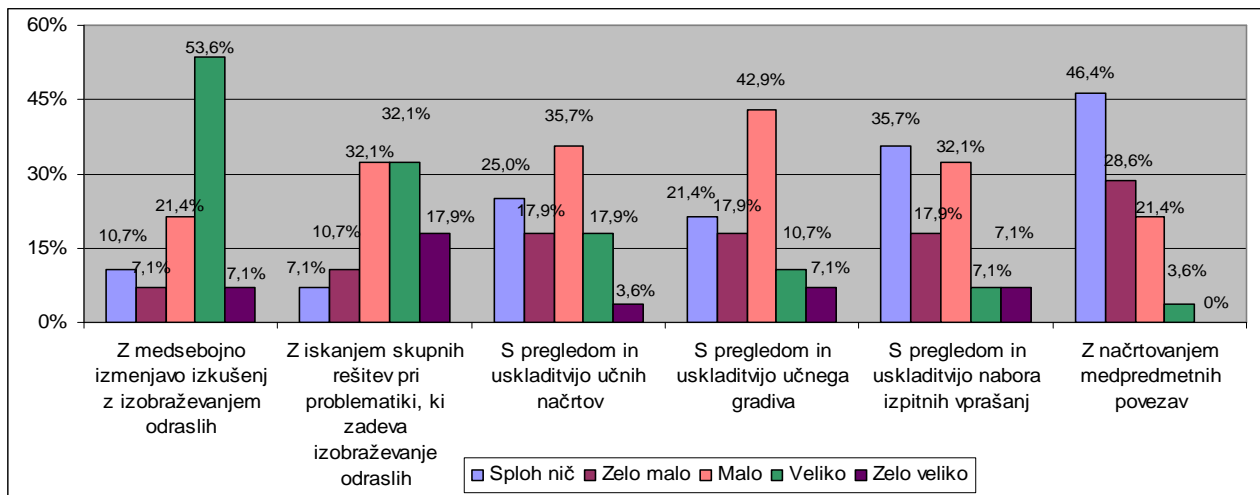
	Ne potrebujem	Potrebujem	Zelo potrebujem
Sodobne oblike in metode poučevanja in učenja	25,0	69,4	5,6
Ugotavljanje prejšnjega znanja udeležencev	27,8	61,1	11,1
Individualizacija in diferenciacija izobraževalnega procesa	38,9	58,3	2,8
Uporaba sodobnih virov znanja	25,0	55,6	19,4
Psihologija učenja odraslih	19,4	47,2	33,3
Motivacija odraslih za izobraževanje	19,4	55,6	25,0
Mentorstvo odraslemu pri samostojnem učenju	47,2	47,2	5,6

Iz preglednice 4 vidimo, da naši učitelji najbolj potrebujejo dodatna znanja iz psihologije učenja odraslih (80,5 %) in motivacije odraslih za izobraževanje (80,6 %). Veliko je tudi zanimanje za različne metode (samo)evalvacije svojega dela (77,8 %). Najmanj jih zanimajo dodatna znanja iz mentorstva odraslemu pri samostojnem učenju, kjer je 47,2 % anketiranih učiteljev odgovorilo, da tega izobraževanja ne potrebujejo in individualizacija ter diferenciacija izobraževalnega procesa, saj teh znanj ne potrebuje 38,9 % vprašanih.

Kazalnik: Sodelovanje pri delu strokovnih aktivov

Učitelji so pri delu strokovnih aktivov navedli, da je najbolj pereča problematika izobraževanja odraslih, ki jo sami zaznavajo in bi jo bilo potrebno obravnavati na strokovnih aktivih motivacija udeležencev izobraževanja, neredno obiskovanje pouka, metode pristopa k učnemu procesu, neresnost udeležencev in malo časa za predelavo snovi. V manjšem številu pa so omenili še pomanjkanje samozavesti udeležencev, izmenjave medsebojnih izkušenj, slabo predznanje udeležencev, gradiva za samoizobraževanje udeležencev in uskladijev kriterijev ocenjevanja. Polovica učiteljev je mnenja, da bi se morali strokovni aktivni srečevati dvakrat v letu, 19,4 % pa je menja, da bi bila potrebna srečanja trikrat v šolskem letu. 77,8 % učiteljev že deluje v strokovnem aktivu, 22,2 % pa jih še ni vključeno v to delo.

Slika 16: Vsebina dela v strokovnih aktivih (v %, N = 28)

Slika 16 kaže, da delo učiteljev v strokovnih aktivih temelji predvsem na medsebojni izmenjavi izkušenj v izobraževanju odraslih (60,7 %). Polovica vprašanih navaja kot aktivnost strokovnih aktivov iskanje skupnih rešitev pri problematiki, ki zadeva izobraževanje odraslih. Najmanj aktivnosti strokovnih aktivov je bilo na področju načrtovanja medpredmetnih povezav, saj 46,4 % vprašanih navaja, da se o tem na aktivih niso pogovarjali, manj usklajevanja je bilo tudi glede pregleda in uskladitve izpitnih vprašanj in učnega gradiva.

Kazalnik: Sodelovanje pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle

Zanimalo nas je kakšna je pripravljenost naših učiteljev za sodelovanje pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle. 77,8 % anketiranih učiteljev meni, da upoštevajo naša interna navodila za pisne izdelke, 69,4 % učiteljev redno posodablja in dopolnjuje dodatna učna gradiva kot so vaje, vzorčni test. 61,1 % učiteljev meni, da bi morali učitelji istega predmeta skupaj sodelovati pri pripravi gradiva, dve tretjini učiteljev ima ustrezno računalniško znanje za pripravo učnega gradiva, več kot polovica pa ima na voljo tudi ustrezne računalniške programe. Manj strinjanja pa je pri odgovoru, da bi učitelji drugih predmetov ali drugih izobraževalnih ustanov sodelovali pri pripravi enotnega gradiva. Dve tretjini vprašanih se le delno strinja, da bi glede ustreznosti gradiva pridobivali mnenje udeležencev.

Kazalnik: Motiviranost učiteljev za delo v izobraževanju odraslih

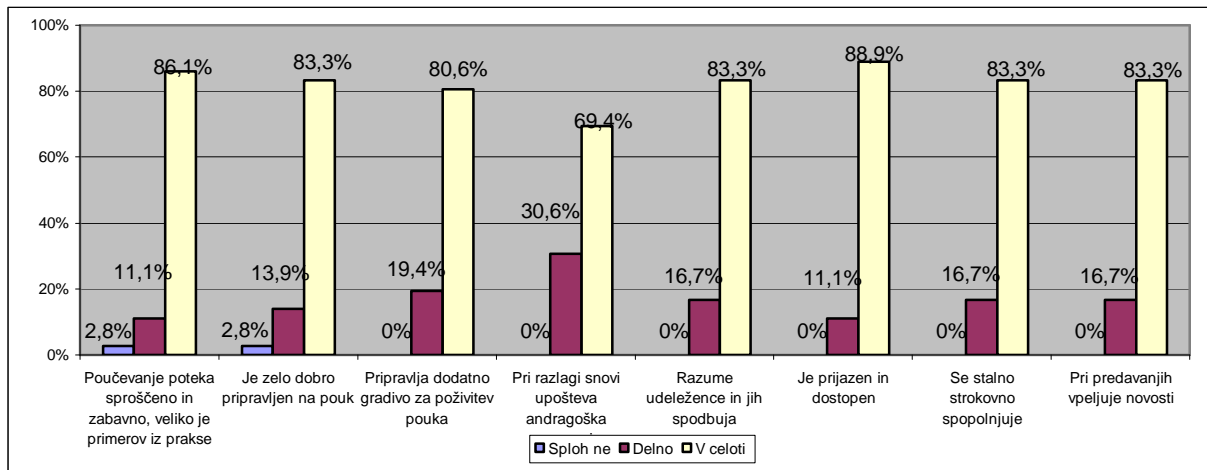
Učitelje smo povprašali koliko so se pripravljene vključevati v oblike individualnega dela z odraslimi udeleženci izobraževanja. Vsi učitelji so pripravljene izvesti osebni pogovor z udeleženci o učnih težavah, 94,4 % jih je pripravljene tudi na individualno svetovanje o uspešnih učnih tehnikah. Manj pa je pripravljene za izdelavo osebnega izobraževalnega načrta udeleženca in pri spremljanju uresničevanja osebnega izobraževalnega načrta, saj jih

19,4 % navaja, da pri tem ne bi sodelovali. Razlog za ta to vidijo v tem, da niso dovolj usposobljeni, hkrati pa vidijo problem tudi v pomanjkanju časa. Menijo, da je to delo organizatorjev izobraževanja in zaposlenih na zavodu.

Učitelje je najbolj spodbudilo za delo z našo izobraževalno organizacijo naslednje: dober odnos zaposlenih, dobra klima v organizaciji, dobra organiziranost, v delu na področju izobraževanja odraslih vidijo poseben izziv, pridobivanje novih in drugačnih izkušenj, honorar, želijo pomagati pri uspešnosti udeležencev in prispevati k integraciji Romov.

Pri vprašanju, kaj bi jih motiviralo, da bi še raje obiskovali našo izobraževalno organizacijo so navajali: boljšo avtorsko pogodbo z manj davčne obveznosti in višji honorar, boljše učne pogoje, višjo motivacijo odraslih, skupno pripravo internega gradiva, nove metode dela v učnih procesih, možnost izobraževanja in več neformalnih srečanj.

Slika 17: Ravnanje zelo motiviranega učitelja (v %, N = 36)

Podatki iz slike 17 kažejo, da je najznačilnejše ravnanje motiviranega učitelja prijaznost in dostopnost (88,9 %) in poučevanje, ki poteka sproščeno ter zabavno z veliko primeri iz prakse (86,1%). Pomembna je tudi učiteljeva dobra pripravljenost za pouk, razumevanje udeležencev in stalno strokovno izpopolnjevanje. Nekoliko manj pomembno se jim zdi, da pri razlagi učitelj upošteva andragoška spoznanja, saj je 30,6 % vprašanih odgovorilo, da je ta značilnost učitelja le delno pomembna.

Kazalnik: Zadovoljstvo učiteljev z delom v izobraževanju odraslih

Preglednica 5: Zadovoljstvo učiteljev pri delu z odraslimi udeleženci (v %, N = 36)

	Nezadovoljen	Ne posebno zadovoljen	Dokaj zadovoljen	Zadovoljen	Zelo zadovoljen
S prostorskimi razmerami	11,1	13,9	38,9	33,3	2,8
Z opremljenostjo učilnic	11,1	27,8	25,0	33,3	2,8
Z možnostmi za udeležbo na strokovnem spopolnjevanju s področja izobraževanja odraslih	0	11,1	44,4	33,3	11,1
Z možnostmi za samoizobraževanje (npr. središče za samostojno učenje, dostop do medmrežja, ustrezen prostor v šoli)	0	8,3	25,0	55,6	11,1
Z opremljenostjo knjižnice s strokovno literaturo in revijami s področja izobraževanja odraslih ipd.	5,6	22,2	47,2	22,2	2,8
Z možnostmi za sodelovanje pri mednarodnih projektih	11,1	22,2	30,6	33,3	2,8
Z možnostmi za sodelovanje z zunanjimi strokovnimi institucijami	11,1	13,9	44,4	27,8	2,8
Z urnikom	0	2,8	33,3	44,4	19,4
Z obsegom ur, ki jih imate na voljo za svoj predmet	5,6	19,4	27,8	44,4	2,8
Z vplivom, ki ga imate na določanje obsega ur pri vašem predmetu	8,3	25,0	38,9	22,2	5,6
Z možnostmi, ki jih imate za individualno delo z odraslimi udeleženci (konzultacije, svetovanje, učna pomoč ipd.)	0	8,3	38,9	44,4	8,3
S sodelovanjem med učitelji, ki poučujejo sorodne predmete.	8,3	16,7	38,9	27,8	8,3
S sodelovanjem z ravnateljem	5,6	2,8	16,7	41,7	33,3
S sodelovanjem z vodjo izobraževanja odraslih	2,8	5,6	8,3	33,3	50,0
S posluhom vodstva za pobude učiteljev	2,8	5,6	5,6	38,9	47,2
S politiko nagrajevanja	8,3	13,9	22,2	41,7	13,9

Podatki iz preglednice 5 kažejo, da so učitelji v naši organizaciji zadovoljni s sodelovanjem z vodjo izobraževanja odraslih, saj se jih je 50 % opredelilo za odgovor zelo zadovoljen in 33,3 % zadovoljen. 47,2 % učiteljev je tudi zelo zadovoljna s posluhom vodstva za pobude učiteljev, 38,9 % pa zadovoljna, 33,3 % učiteljev je zelo zadovoljnih in 41,7 % zadovoljnih s sodelovanjem z direktorico. Dve tretjini učiteljev je tudi zadovoljnih z urnikom predavanj in z možnostmi za samoizobraževanje. Polovica vprašanih je zadovoljna s politiko nagrajevanja v organizaciji in z obsegom ur, ki ga ima na voljo za svoj predmet, manj pa jih je zadovoljno z možnostjo vplivanja na določanje obsega ur (28 %). Najmanj zadovoljstva so učitelji izrazili z opremljenostjo učilnic, kjer je na odgovor nezadovoljen in ne posebno zadovoljen odgovorilo 38,9 % učiteljev in na splošno s prostorskimi razmerami.

Učitelji menijo, da bilo potrebno v naši organizaciji v zvezi z delom učiteljev uvesti predvsem več timskega sodelovanja med predavatelji istih predmetov, potrebna bi bila dostopnost priročnikov v učilnicah (zemljevidi, učbeniki za udeležence, atlasi, slovarji), izboljšati prostorske razmere, uvajati nove metode poučevanja, organizirati strokovne delavnice za učitelje posameznih predmetov, omogočiti učiteljem prostor, kjer bi se srečevali, pogrešajo pa tudi povezovanje z ostalimi organizacijami. Želijo, da se urnik uskladi z njimi preden se načrtuje v LDN. Potrebo vidijo tudi v povratnih informacijah s strani udeležencev izobraževanja glede njihovega dela, navedena pa je bila tudi želja o obveščanju glede sestankov strokovnih aktivov in andragoškega zбора, vsaj 14 dni pred srečanjem.

Učitelji so pri nas najbolj zadovoljni z odnosom do predavateljev in spoštovanjem njihovega dela, dobro klimo v organizaciji, z dobrim sodelovanjem z vodjo izobraževanja ter aktivnim vodstvom, ki se ne boji izzivov, z organizacijo dela in prilagajanjem urnika ter svobodo pri delu z udeleženci. Najmanj pa so zadovoljni s prostori, malim številom ur za predavanja, opremo, ki jim je na voljo, majhnim predznanjem udeležencev in nepripravljenostjo udeležencev za delo na predavanjih, pogrešajo pa tudi prostor, kjer bi lahko hranili svoje stvari.

5 SKUPNE UGOTOVITVE, SKLEPI, PREDLOGI

Skupina za kakovost je v šolskem letu 2006/2007 poskrbela za redno spremljanje in ugotavljanje kakovosti izobraževalnega dela na razrednih urah, v osebnih razgovorih z udeleženci, na govorilnih urah, na sejah andragoškega zбора, sejah strokovnih aktivov, hospitacijah in anketirala udeležence izobraževanja odraslih.

5.1 UGOTOVITVE

KAZALNIKI NA PODROČJU: IZOBRAŽEVALNI PROCES IN UDELEŽENCI

Kazalnik 1: Obseg ur organiziranega izobraževanja

Na ZIK Črnomelj imamo organiziranih vsaj 30 % ur, ki so v predmetniku za posamezen program za pridobitev izobrazbe, pri predmetih poklicne mature (slovenščina, matematika in tuji jezik) pa organiziramo 50 % ur. Udeleženci imajo po končanih predavanjih organizirane tudi govorilne ure. Udeleženci v programih za pridobitev izobrazbe si želijo večje število ur pri matematiki, tujih jezikih in statistiki. Želijo si več ur za ponavljanje in utrjevanje snovi ter priprave na izpite.

Udeleženci v računalniškem tečaju so izrazili željo, da bi bilo v tečajih računalništva organizirano več ur in prisotna pomoč asistenta.

Udeleženci v jezikovnem tečaju so zadovoljni z obsegom organiziranih ur tečaja.

Kazalnik 2: Izbira oblik in metod dela

Udeleženci za pridobitev izobrazbe slabo obiskujejo središče za samostojno učenje, predvsem pri samostojnem učenju uporabljajo gradivo, včasih tudi dodatno gradivo, pomagajo pa si tudi med seboj v skupini sošolcev. Več kot polovica jih nikoli ne išče nasvetov o ustreznih učnih tehnikah.

V računalniškem tečaju so udeleženci pri izbiri oblik in metod dela bolj izpostavili pomoč učitelja pri učenju, kar je specifično, saj gre za delo z računalnikom, nekoliko manj pa so pri učenju uporabljali dodatna gradiva.

Udeleženci v jezikovnem izobraževanju zelo malo obiskujejo Središče za samostojno učenje, uporabljajo predvsem gradivo, ki ga dobijo na tečaju in uporabljajo pomoč učitelja, včasih uporabljajo tudi zbirke nalog za preizkuse znanj. Veliko udeležencev ima tečaje zunaj naših prostorov in ne poznajo delovanja SSU. Potrebno bo za vsako skupino organizirati vsaj eno srečanje v naših prostorih, da bodo lahko spoznali delo in gradivo v SSU.

Kazalnik 3: Spremljanje, svetovanje in pomoč udeležencu

Na ZIK-u imamo razvite naslednje oblike svetovanja: uvodno, pri reševanju učnih težav, izdelavi osebnega izobraževalnega načrta in glede nadaljnjega šolanja. Brezposelnim udeležencem nudimo učno pomoč kakor tudi zaposlenim v sodelovanju z brezposelnimi. Svetovanje je individualno in skupinsko (osebni razgovori, po telefonu, elektronski pošti, razredne ure, razgovori glede nadaljnjega šolanja). Ob vodji nudi svetovanje vodja jezikovnega izobraževanja, organizatorica izobraževanja in direktorica. Svetovanje nudimo tudi v SSU. Strokovni delavci so usposobljeni za svetovalno delo. Vodja izobraževanja je vodi evidenco in zapise uvodnih srečanj, razgovore z neaktivnimi udeleženci, spodbujanja in

svetovanje za vključitev v učno pomoč. Udeležencem tudi svetujemo v času razpisov za vpis v nadaljnje izobraževanje. Aktivnosti za svetovanje so načrtovane, čeprav načrt ni izdelan v pisni obliki. Izvajamo uvodna svetovanja, ki so v mesecu septembru in oktobru, razgovore z neaktivnimi udeleženci, ki so od januarja do marca, razredne ure, ki so v novembru in februarju in svetovanje glede nadaljnjega šolanja, ki je januarja in februarja. Ostalo svetovanje poteka glede na potrebe udeležencev. Obveščamo jih na oglasnih deskah, zgibankah, osebnih razgovorih, razrednih in govorilnih urah ter na spletni strani ZIK-a. Naredimo zapise srečanj, kjer jih informiramo in spodbujamo k uporabi svetovanja in učne pomoči. Imamo vzpostavljeno sodelovanje z drugimi organizacijami, kot so Svetovalno središče Novo mesto in Zavod za zaposlovanje. Udeleženci so s svetovanjem zadovoljni, želijo si več svetovanja s strani učiteljev, pri izdelavi osebnega izobraževalnega načrta, ustreznih učnih tehnik in glede možnosti nadaljnjega izobraževanja. Želijo si več svetovanja glede metod učenja pri tujih jezikih in matematiki.

Kazalnik 4: Spodbude za samostojno učenje

Ugotavljamo, da le slaba polovica anketiranih obiskuje središče, z delom so zadovoljni. Potrebno bo uvesti nove načine pridobivanja udeležencev za učenje v SSU, saj premalo udeležencev pozna samostojno učenje v SSU. Udeležence informiramo o središču za samostojno učenje (SSU) na uvodnem svetovanju, vpisu, v zgibankah, s plakati v avli, na spletni strani, v katalogu izobraževalne ponudbe. Vabimo jih na predstavitve v SSU. Udeleženci še niso dovolj usposobljeni za samostojno učenje, čeprav imajo na voljo dovolj gradiv za učenje tujih jezikov, računalništva in učbenike. Za druge vsebine je gradiva manj. Na ZIK-u je še vedno veliko organiziranega izobraževanja in manj samostojnega učenja. Udeležence spodbujamo k samostojnemu učenju, vendar mora biti delo na tem področju bolj kontinuirano, ves čas morajo potekati aktivnosti, s katerimi spodbujamo samostojno učenje, predvsem pa to mora biti naloga učiteljev. Odprtost središča je dobra, tehnična oprema tudi, prostor je premajhen.

Kazalnik 5: Motivacija za učenje

Razgovor s predavatelji zelo vpliva na motivacijo za učenje udeležencev v programih za pridobitev izobrazbe, prav tako razgovor z organizatorji izobraževanja. V organizaciji imamo razvite različne oblike komunikacije udeležencev tako z učitelji predvsem osebno in organizatorji (telefon, osebno, elektronska pošta). V programih za pridobitev izobrazbe organiziramo različne načine preverjanja in ocenjevanja znanj. Izvajamo pisne in ustne izpite, pri predmetih, ki trajajo dalj časa (slovenščina, matematika, tuji jezik) so organizirani delni izpiti, pri nekaterih predmetih pa je del ocene tudi ustni nastop, seminarska naloga, oddane vaje, poročila o delu. Udeležencem najbolj ustrezajo izpiti, manj pa se strinjajo z izdelavno seminarskih nalog in praktičnih izdelkov. Redna udeležba na predavanjih in sprotno preverjanje znanja po mnenju udeležencev zelo vpliva na njihov učni uspeh.

Kazalnik 6: Komuniciranje med udeleženci in učitelji

Udeleženci imajo možnost razgovora z učitelji po končanih predavanjih ali na govorilnih urah in konzultacijah. Telefonski razgovori niso zaželeni, nekateri učitelji pa spodbujajo komunikacijo preko elektronske pošte. Glede na to, da ima dve tretjini udeležencev dostop do elektronske pošte doma, bi bilo smiselno spodbujati tudi elektronski način komunikacije. Udeležencem se zdi razvite oblike komunikacije z učitelji ustrezne.

Kazalnik 7: Zadovoljstvo udeležencev

Udeleženci v programih za pridobitev izobrazbe imajo dovolj možnosti sporočanja svojega zadovoljstva, vendar jih premalo koristijo. Slabo so obiskane razredne ure, knjiga pritožb in pohval je skoraj prazna, enako škatla s predlogi in pripombami. Spodbujamo jih, da izrazijo svoje mnenje, predloge in pripombe v osebnih pogovorih, na razrednih in govorilnih urah ter z zapisi v knjigi pritožb in pohval. Udeleženci so zelo zadovoljni zlasti z informacijami o vsebini in izvedbi programa, o urniku konzultacij, razporedu izpitov, izpitnih rezultatih, učiteljih in učnemu gradivo. Nekoliko manj so zadovoljni z urnikom predavanj. Najbolj so zadovoljni s številom razpisanih izpitnih rokov, izpitni roki in govorilnimi urami. Manj zadovoljstva beležimo pri letni, tedenski in dnevni razporeditvi predavanj.

Udeleženci so zadovoljni tudi z uporabnostjo pridobljenega znanja, zlasti ga uporabljajo pri razumevanju novih vsebin, pri svojem delu in zasebnem življenju. Na splošno so zadovoljni z učitelji in njihovim delom, nekoliko nižje je ocenjeno zadovoljstvo pri govorilnih urah in konzultacijah, ki pa jih nekateri udeleženci sploh ne obiskujejo.

Pri oceni prostorov in opreme ne beležimo večjega nezadovoljstva. Menijo da so prostori ustrezno vzdrževani, slabše je ocenjeno SSU (premajhen prostor). Udeleženci so podali predloge za izboljšanje prostorskih pogojev dela: ločeni prostor za kadike, neustrezna je učilnica L, predlagajo boljše prezračevanje v MD, bolj urejene sanitarije, ustrezno učilnico za praktični pouk, v vsaki učilnici naj bo računalnik.

Udeleženci v računalniškem tečaju so bili zelo zadovoljni z delom učitelja, z aktualno vsebino tečaja in uporabnostjo znanj. Manj zadovoljstva beležimo pri obsegu ur tečaja in številom ur na posamezno srečanje. Potrebovali bi več ur za celoten tečaj in manj na posamezno srečanje. Dobrodošla bi bila tudi pomoč asistenta, ker gre za starejše odrasle, ki nimajo predznanj s tega področja.

Udeleženke v programu UŽU so bile zelo zadovoljne tako z delom mentoric kot z urnikom, vsebino, gradivom in uporabnostjo znanj, ki so jih pridobile. Motivacija za učenje se je povečala, pridobile pa so tudi konkretna znanja, ki so uporabna za njihovo osebno življenje.

Udeleženci v programih jezikovnega izobraževanja so zadovoljni z delom učiteljev (razlaga, spodbude za delo), menijo pa da jim manj svetujejo glede učinkovitega učenja. Zadovoljni so

z gradivi in uporabnostjo znanj ter obsegom ur, manj pa so zadovoljni z urnikom tečaja. Nekateri si želijo, da bi tečaj potekal dvakrat tedensko.

KAZALNIKI NA PODRAČJU: UČITELJI

Kazalnik 8: Stalno strokovno spopolnjevanje za andragoško delo

Na ZIK Črnomelj omogočamo izpopolnjevanje učiteljev na področju računalniškega izobraževanja in organiziramo delavnice s področja kakovosti dela, učnih metod in uporabe slovenskega jezika. Zanimanje učiteljev za vključitev v izobraževanje je veliko, želijo se izobraževati več dni na šolsko leto. Zlasti potrebujejo dodatna znanja iz psihologije učenja odraslih in motivacije za učenje. Veliko je zanimanja tudi za spoznavanje metod samoevalvacije lastnega dela. Najpogosteje svoje znanje nadgrajujejo s strokovnimi revijami in preko elektronskih medijev, dobra polovica pa se jih vključuje v organizirane seminarje in delavnice.

Kazalnik 9: Sodelovanje pri delu strokovnih aktivov

ZIK Črnomelj ima organizirano delo strokovnih aktivov s področja matematike, slovenščine, tujih jezikov, računalništva, ekonomije, družboslovja, naravoslovja, predšolske vzgoje in osnovne šole za odrasle. Strokovni aktivni se srečujejo vsaj enkrat letno, nekateri dvakrat letno. Srečanja aktivov so predvidena v letnem delovnem načrtu. Vsak ima svojega vodjo aktiva, ki naj bi sklical člane, vendar vedno pride pobuda za sklic aktiva od strokovnih delavk ZIK. Največkrat na aktivih obravnavamo letni raspored predavanj, učne načrte, kakovost dela, poudarek je predvsem na izmenjavi izkušenj, iskanje skupnih rešitev tekoče problematike, manj aktivnosti pa je na področju medpredmetnih povezav in usklajevanja izpitnih vprašanj in gradiva.

Kazalnik 10: Sodelovanje pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle

Učitelji ZIK predvsem pripravljajo udeležencem različne vaje, učne liste in izpitna vprašanja. Manj je priprave internih gradiv in sodelovanja učiteljev pri tem. Učitelji uporabljajo učbenike, ki so javno veljavni za mladino in jih dopolnjujejo z učnimi listi, ki jih posodablajo in dopolnjujejo. Učitelji menijo, da bi morali pri pripravi gradiva več sodelovati z drugimi učitelji istega predmeta, računalniško znanje za pripravo gradiva pa imajo.

Kazalnik 11: Motiviranost učiteljev za delo v izobraževanju odraslih

Učitelje spodbujamo, da sodelujejo z mentorji učne pomoči in spodbujajo udeležence k delu z njimi, manj pa jih spodbujamo, da jim svetujejo glede učnih težav in učnih tehnik. Učitelji so pripravljeni svetovati glede teh vsebin, manj pa želijo sodelovati pri pripravi osebnega izobraževalnega načrta in spremljati njegovo uresničevanje. Za delo v organizaciji jih motivira predvsem dober odnos z zaposlenimi, dobra klima v organizaciji, dobra organizacija in pridobivanje novih izkušenj. K njihovi še večji motivaciji bi prispevali boljši pogoji dela, več možnosti izobraževanja, druženja in tudi višje plačilo za delo.

Kazalnik 12 : Zadovoljstvo učiteljev z delom v izobraževanju odraslih

Učitelji so na splošno zelo zadovoljni z delom v naši organizaciji. Predvsem z zaposlenimi, organizacijo dela, dobro klimo v organizaciji in urnikom predavanj. Nekoliko nižje je zadovoljstvo s politiko nagrajevanja, obsegom ur, ki ga imajo na voljo za svoj predmet in opremljenostjo učilnic. Želijo več timskega dela med učitelji istega predmeta, boljše prostorske pogoje, prostor za učitelje in več učnih pripomočkov. Radi bi povratno informacijo od udeležencev o svojem delu.

5.2 SKLEPI, PREDLOGI

Kazalnik 1: Obseg ur organiziranega izobraževanja

Udeleženci v programih za pridobitev izobrazbe si želijo več organiziranih ur pri matematiki, tujih jezikih in statistiki. Radi bi dodatne ure za utrjevanje snovi in priprave na izpite. Udeleženci UTŽO so predlagali pomoč asistenta pri računalniškem tečaju.

Predlogi izboljšav:

- organizirati dodatna srečanja z mentoricama učne pomoči med srečanji s predavatelji, kjer po navodilu in vajah predavatelja utrjujejo snov (matematika, tuji jeziki, statistika)
- povečati obseg govornih ur pred izpiti (matematika, tuji jeziki, statistika – pred vsemi izpitnimi roki)
- omogočiti prisotnost asistenta pri računalniških tečajih v okviru UTŽO

Kazalnik 2: Izbira oblik in metod dela

Ugotovili smo, da udeleženci ne redno obiskujejo SSU, nekateri ga sploh ne poznajo, predvsem udeleženci v jezikovnih tečajih.

Predlogi izboljšav:

- organizirati predstavitve SSU za udeležence v jezikovnih tečajih
- organizirati delavnico o učnih tehnikah za udeležence v programih za pridobitev izobrazbe
- spodbuditi učitelje, da svetujejo udeležencem glede učnih tehnik

Kazalnik 3: Spremljanje, svetovanje in pomoč udeležencu

Učitelji in strokovni delavci moramo spodbujati udeležence, da obiskujejo predavanja in vztrajajo v izobraževanju, ker je njihovo neredno obiskovanje predavanj poglavitni vzrok za njihovo manjšo uspešnost v izobraževanju. Ravno tako moramo spodbujati udeležence za učno pomoč. Vzpostaviti moramo še več sodelovanja z učitelji pri učni pomoči. Učitelji lahko bistveno prispevajo k povezovanju s partnerji v okolju z ogledi, strokovnimi ekskurzijami, študijskimi obiski, izmenjavami, obiski knjižnice in svetovalnega središča.

Predlogi izboljšav:

- izdelava načrta svetovanja udeležencem v LDN
- individualni razgovori z udeleženci in izdelava osebnega izobraževalnega načrta
- redno informiranje o možnostih svetovanja (splet, SSU, oglasna deska, zgibanke, razredne ure, razgovori)
- predstavitev učne pomoči novim udeležencem

Kazalnik 4 : Spodbude za samostojno učenje

Udeležence moramo spodbujati, da bolj koristijo učno pomoč in središče za samostojno učenje, zato je potrebo usposabljeni učitelje in zaposlene v SSU za svetovanje udeležencem. Učitelje spodbujamo, da udeležencem dajo navodila za samostojno učenje in vaje, jih usmerjajo in vodijo pri tem. Smiselno bi bilo organizirati delavnico o možnostih samostojnega učenja za udeležence v okviru predavanj, mogoče projektnega dela. Čeprav udeležence dovolj spodbujamo k samostojnemu učenju, mora biti delo na tem področju kontinuirano, predvsem pa to mora biti naloga učiteljev. En izvod gradiva je udeležencem dostopen v SSU, vendar je treba spodbujati udeležence, da se bolj poslužujejo te možnosti.

Predlogi izboljšav:

- organizacija delavnice o možnostih samostojnega učenja za udeležence
- izdelava načrta predstavitve SSU vsem skupinam jezikovnega izobraževanja
- izdelava načrta predstavitve SSU za vse oddelke v programih za pridobitev izobrazbe

Kazalnik 5: Motivacija za učenje

Razgovor s predavatelji in organizatorji izobraževanja zelo vpliva na motivacijo udeležencev. Potrebno je organizirati govorilne ure z vsemi učitelji, ki poučujejo in spodbujati udeležence, da se jih udeležijo. Potrebno je spodbujati udeležence k sprotnemu preverjanju znanja (kolokviji) in jih spodbujati tudi k drugačnemu načinu preverjanja znanja kot so izpiti (naloge, projekti, nastopi).

Predlogi izboljšav:

- načrt osebnih razgovorov z udeleženci
- načrt govorilnih ur (tudi med potekom predavanj, ne le ob zaključku)
- spodbujanje udeležencev k rednemu obiskovanju predavanj s strani učiteljev in organizatorjev

Kazalnik 6: Komuniciranje med udeleženci in učitelji

Udeleženci so zadovoljni z razvitimi oblikami komunikacije z učitelji in jih koristijo.

Predlogi izboljšav:

- objava elektronskih naslovov učiteljev na spletni strani ZIK

- spodbujanje učiteljev in udeležencev k elektronskemu načinu komunikacije
- spodbujanje udeležencev k obiskovanju govornih ur

Kazalnik 7: Zadovoljstvo udeležencev

Udeleženci imajo možnosti sporočanja svojega zadovoljstva, vendar jih premalo koristijo. Udeleženci v programih za pridobitev so zadovoljni z informiranjem, manj so zadovoljni z urnikom.

Predlogi izboljšav:

- sprotno ugotavljanje zadovoljstva udeležencev z urniki (razredne ure, osebni razgovori)
- udeležencem v jezikovnem tečaju ponuditi možnost dvakrat tedenskega srečanja
- organizirati več urne tečaje računalništva, z manjšim številom na srečanje (UTŽO)
- redno prezračevanje učilnic in avle
- urediti ločeni prostor za kadilce
- opremiti učilnice z računalnikom in projektorjem
- bolj skrbeti za čistočo sanitarij

Kazalnik 8: Stalno strokovno spopolnjevanje za andragoško delo

Učitelji se želijo dodatno izobraževati zlasti s področja psihologije učenja, motivacije in samoevalvacije lastnega dela.

Predlogi izboljšav:

- izdelava načrta izobraževanja učiteljev v LDN
- organizacija delavnice izdelava spletnih vprašalnikov
- organizacija delavnice o samoevalvaciji dela učitelja
- organizacija srečanja na temo motiviranje udeležencev in učne tehnike

Kazalnik 9: Sodelovanje pri delu strokovnih aktivov

Vsi učitelji še niso vključeni v delo strokovnih aktivov. Premalo je medpredmetnih povezav med učitelji, učitelji si želijo več srečanj v okviru strokovnih aktivov in usklajevanje pri izpitnih vprašanjih in gradivu.

Predlogi izboljšav:

- vključiti vse učitelje javno veljavnih programov v strokovne aktive
- srečanje članov aktivov vsaj dvakrat letno
- več usklajevanja glede izvedbe učnega načrta, izpitnih vprašanj in gradiv

Kazalnik 10: Sodelovanje pri pripravi in razvoju učnega gradiva za odrasle

Učitelji si želijo več sodelovanja z drugimi učitelji pri pripravi internih gradiv in vaj. Znanje za pripravo gradiva imajo.

Predlogi izboljšav:

- spodbujanje sodelovanje med učitelji znotraj aktivov za pripravo skupnega gradiva in učnih listov
- izdelava navodil za pripravo vaj (logo ZIK, ESS, izgled gradiv)
- dostopnost gradiv in vaj v SSU

Kazalnik 11: Motiviranost učiteljev za delo v izobraževanju odraslih

Učitelje premalo spodbujamo, da bi svetovali udeležencem glede učnih tehnik, so pa pripravljeni svetovati. Želijo si boljše prostorske pogoje za delo, predvsem tudi prostor za učitelje.

Predlogi izboljšav:

- ureditev prostora za pripravo učiteljev, kjer bo dostop do računalnika
- organizacija neformalnih srečanj z učitelji

Kazalnik 12: Zadovoljstvo učiteljev z delom v izobraževanju odraslih

Učitelji so na splošno zadovoljni z delom v organizaciji. Želijo pa si več ur za svoj predmet in boljšo opremljenost učilnic, poudarjajo potrebo po timskem delu, pogrešajo povratno informacijo udeležencev o svojem delu.

Predlogi izboljšav:

- organizacija dodatnih srečanj za udeležence z mentorjem učne pomoči
- o rezultatih anketiranja zadovoljstva udeležencev pri posameznem predmetu informirati učitelja
- spodbujati timsko delo med učitelji v okviru strokovnih aktivov
- pred pripravo razporeda predavanj in objavo v LDN se dogovoriti z učitelji o izvedbi predavanj
- pri pripravi razporeda predavanj v LDN paziti na zaporedje predmetov (računalništvo, informatika, praktični pouk)
- pred začetkom predavanj posredovati učiteljem seznam udeležencev za predmet,
- ponovno organizirati vaje iz kemije
- redno pregledovati računalnike in antivivirusni program
- namestitev računalniškega programa za oblikovanje spletnih strani
- v programu PVZ organizirati praktično izobraževanje od oktobra do začetka meseca marca v tekočem šolskem letu
- zahtevati 80% udeležbo udeležencev PVZ na pripravah za praktično izobraževanje
- udeležencem PVZ posredovati kurikulum za vrtce v fotokopirnico
- o srečanjih AZ informirati učitelje vsaj 10 dni pred srečanji zaradi uskladitve predavanj

6 ZAKLJUČEK

Samoevalvacijsko poročilo o kakovosti izobraževanja odraslih na Zavodu za izobraževanje in kulturo Črnomelj za šolsko leto 2006/2007 je bilo narejeno z namenom ugotavljanja in izboljšanja kakovosti na treh izbranih področjih: načrtovanje in izpeljava izobraževalnega procesa, udeleženci in učitelji.

Izhajali smo iz poslanstva, vizije in vrednot naše organizacije, ki nam predstavljajo vodilo pri načrtovanju izboljšav kakovosti.

Uporabili smo metodo opazovanja, metodo spraševanja in metodo analize pisnih virov. Izdelali smo spletne vprašalnike za udeležence v programih za pridobitev izobrazbe, za udeležence splošnega izobraževanja in učitelje ter opomnik za vodeni razgovor z vodjo izobraževanja.

Podatke smo pridobili z anketiranjem udeležencev in učiteljev, iz osebnih razgovorov z udeleženci, na sejah andragoškega zbora, strokovnih aktivov, hospitacijah in neformalnih razgovorih z učitelji.

Ugotovili smo, da so tako udeleženci kot učitelji večinoma zadovoljni s kakovostjo dela, so pa imeli določene pripombe in predloge, ki jih bomo upoštevali v obliki izboljšav kakovosti.

7 LITERATURA IN VIRI

1. Klemenčič Sonja, Možina Tanja, Vilič Klenovšek Tanja: Kazalniki kakovosti, Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje, Ljubljana: Andragoški center Slovenije, 2003.
2. Možina Tanja, Klemenčič Sonja, Hlebec Valentina: Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje, Vprašanja za presojanje kakovosti, Ljubljana, Andragoški center Slovenije, 2004.
3. Letni delovni načrt ZIK Črnomelj 2006/2007, sprejet na Svetu ZIK Črnomelj, september 2006.
4. Poročilo o delu Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj za leto 2006, sprejeto na Svetu ZIK Črnomelj, februar 2007.